

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1959

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1960

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollegium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid försvaret. År 1959. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID

FÖRSVARET ÅR 1959

FÖRSVARETS SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1960

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN

PUBLIC HEALTH

HEALTH AND SICK CARE

IN THE ARMED FORCES IN 1959

**DEFENCE MEDICAL ADMINISTRATION
SERVICE**

STOCKHOLM 1961

KUNGL. BOKTRYCKERIET P. A. NORSTEDT & SÖNER

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
SERIES 1961
STOCKHOLM 27

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Försvarsdepartementet

Försvarets sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva berättelse över verksamheten under år 1959.

I föreliggande publikation ha jämväl influtit armé-, marin- och flygöverläkarnas berättelser över hälso- och sjukvården vid respektive försvarsgrenar under år 1959.

Stockholm i juli 1960

CARL ERIC GROTH

generalläkare

KARL ERIKSSON

Gunnar Hävermark

Innehåll

	Sid.		Sid.
Textavdelning			
<i>I Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar</i>	1	<i>IV Flygvapnet</i>	20
A. Besiktningen av värnpliktiga	1	A. Läkare vid flygvapnet	20
B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse	3	B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet	20
C. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret	6	1. Sjukvårdspersonalen	20
D. Tandvården vid försvaret	8	2. Sjukvårdslokaler och -materiel	21
E. Skyddskoppympningen vid försvaret	8	3. Hälсотillståndet och de sanitära förhållandena	21
F. Desinfektionsverksamheten vid försvaret	9	4. Läkundersökningar	21
G. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret	10	5. Olycksfall i samband med flygning	21
		6. Sjuktransportflygningar	22
<i>II Armén</i>	14		
A. Fältläkarkåren m. m.	14	Bilagor	
B. Utbildningsfrågor	14	Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal	24
C. Hälso- och sjukvård vid armén	15	• 2. Smittsamma könssjukdomar bland manskap vid försvaret	30
		• 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret	31
<i>III Marinen</i>	17	• 4. Sjukdomar vid olika förband inom försvaret	36
A. Marinläkarkåren	17	• 5. Antal avlidna vid försvaret	42
B. Utbildningsfrågor	17	• 6. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter	42
C. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen	18	• 7. Läkundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen	43
1. Sjukvårdspersonalen	18	• 8. Olycksfall i samband med flygning	43
2. Hälсотillståndet	18		
3. De sanitära förhållandena i land	18		
4. De sanitära förhållandena till sjöss	19		
5. Sjukvårdslokaler	19		
6. Sjukvårdsmateriel	19		

Contents

Text	Page	Appendices	Page
<i>I Activities of the three Services</i>	1	Tab. 1. Sickness among Service personnel ..	24
A. Examination of conscripts	1	<i>Col. 1.</i> Regiments, <i>Col. 2.</i> Undischarged	
B. Activities of the Defence Medical Administration Service	3	cases from. <i>Col. 3—14.</i> Cases of illness	
C. Anti-tuberculosis measures in the Services	6	by months. <i>Col. 15.</i> Total, <i>Col. 16.</i> Dis-	
D. Dental care in the Services	8	charged as fit for duty <i>Col. 18.</i> Discharged	
E. Vaccination in the Services	8	as unfit for duty. <i>Col. 19.</i> Deaths. <i>Col. 20.</i>	
F. Desinfection and pest control	9	Undischarged cases at the end of the year.	
G. Sickness, diseases and the care of the sick in the Services	10	<i>Col. 21—24.</i> Number of days of sickness.	
 <i>II The Army</i>	 14	<i>Col. 21.</i> in the units. <i>Col. 22.</i> in military	
A. The Army Medical Service, etc.	14	hospitals. <i>Col. 23.</i> in civilian hospitals, <i>Col.</i>	
B. Training	14	24. Total. <i>Col. 25.</i> Number of days of ill-	
C. Health and medical services in the Army.	15	ness per 100 days on duty.	
 <i>III The Navy</i>	 17	Tab. 2. Venereal diseases in the ranks of	
A. The Naval Medical Service	17	the Services	30
B. Training	17	• 3. Diseases among Service personnel ..	31
C. Health and medical services in the Navy	18	• 4. Diseases in different Service units ..	36
1. Medical personnel	18	• 5. Deaths and their causes in the Ser-	
2. Health conditions	18	vices	42
3. Hygienic conditions on land	18	• 6. Number of Service patients in mili-	
4. Hygienic conditions at sea	19	tary hospitals	42
5. Hospitals and other medical premises ..	19	• 7. Medical inspection of personnel on	
6. Medical equipment	19	preliminary flying courses	43
 <i>IV The Air Force</i>	 20	Accepted, Rejected. Reason for rejection	
A. Air Force doctors	20	Diseases of the eyes etc. Diseases of the	
B. Health and medical conditions in the Air Force	20	ears etc. Other diseases or disability. Com-	
1. Medical personnel	20	bined diseases.	
2. Hospitals and other medical premises, medical equipment	21	Tab. 8. Flying casualties	43
3. Health and hygienic conditions	21	Number of crashes causing deaths. Num-	
4. Medical inspections	21	ber of deaths. Number of deaths, number	
5. Flying casualties	21	of seriously injured, number of slightly	
6. Medical transport flights	22	injured (officers, non-commissioned officers,	
		other ranks).	

I. Verksamhet avseende samtliga försvarsgrenar

A. Besiktningen av värnpliktiga

Besiktningen av värnpliktiga har verkställts jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 20 september 1951 (SFS nr 645) angående läkarbesiktning av värnpliktiga och av dem, som söka fast anställning vid krigsmakten m. m. (besiktningskungörelsen). Enligt 1 § besiktningskungörelsen hänföras de värnpliktiga vid läkarbesiktning, som skall äga rum enligt inskrivningsförrordningen, efter kroppsbeskaffenhet och allmänt hälsotillstånd till besiktningsgrupper enligt följande grunder:

Vid inskrivning, under tjänstgöring eller eljest.

Besiktningsgrupp 1 — Dugliga till krigstjänst vid samtliga försvarsgrenar.

Besiktningsgrupp 2 — Dugliga till krigstjänst men mindre lämpliga vid viss försvarsgren eller visst truppslag.

Besiktningsgrupp 3 — Dugliga till krigstjänst i begränsad omfattning. Användbara i vissa befattningar i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 4 — Dugliga till krigstjänst i väsentligt begränsad omfattning. Ej användbara i fält (ombord).

Besiktningsgrupp 0 — Odugliga till krigstjänst. (Hit hänföras värnpliktiga vilka till följd av lyte, stadigvarande sjukdom, bestående kroppslig svaghet eller annan dylik orsak äro odugliga till krigstjänst.)

Endast vid inskrivning.

Besiktningsgrupp T — Tillfälligt odugliga till avsedd tjänst. (Hit hänföras dels värnpliktiga, vilka på grund av förseiad eller otillräcklig kroppsutveckling, övergående sjukdom eller annan dylik anledning böra under viss tid befrias från

tjänstgöringsskyldighet, dels värnpliktiga med begränsad krigsduglighet, därest de kunna förväntas vid en senare tidpunkt — efter läkarbehandling eller eljest — bliva i avsevärd grad mer dugliga till avsedd tjänst.)

Försvarets sjukvårdsstyrelse har i besiktningsreglemente av den 29 augusti 1956 (Tsjv nr 8) meddelat närmare föreskrifter angående sättet och ordningen för utförande av läkarbesiktning, angående vilka fel, lyten och sjukdomar som äro av betydelse för bedömande av tjänstbarheten samt angående användbarhet i olika tjänster.

Resultaten av besiktningen av värnpliktiga vid inskrivningsförrättningarna år 1959 ha som vanligt sammanställts inom centrala värnpliktsbyrån. Däribland märkas åtskilliga uppgifter av intresse ur medicinsk synpunkt.

Antalet prövade vid inskrivningarna under åren 1955—1959 framgår av följande tablå:

Antalet prövade vid inskrivningarna år

	1955	1956	1957	1958	1959
Underåriga .	629	657	602	632	613
Rättåriga ..	40 161	43 898	45 502	45 131	47 349
Överåriga ..	3 070	2 888	2 852	2 848	2 919
Summa	43 860	47 443	48 956	48 611	50 881

Av dessa inskrevos 1959 sammanlagt 50 321 vid inskrivningsförrättningen under hösten, varav 47 118 rättåriga, 441 underåriga och 2 762 överåriga. Övriga ha inskrivits vid extra sammanträde med inskrivningsnämnden eller genom

	Antal prövade som erhöill besiktningsgrupp						Ej ang.	Summa
	O	T	4	3	2	1		
Underåriga	—	—	—	6	192	415	—	613
Rättåriga	1 863	1 226	1 246	3 276	15 321	24 025	392	47 349
Överåriga	434	48	91	220	551	694	881	2 919
Summa 1959.....	2 297	1 274	1 337	3 502	16 064	25 134	1 273	50 881
Summa 1958.....	2 100	1 359	1 199	2 881	15 280	24 598	1 194	48 611
Summa 1957.....	2 063	1 429	1 402	2 967	14 926	24 947	1 222	48 956

inskrivningschefens försorg under tiden mellan 1958 och 1959 års förrättning.

Fördelningen på besiktningsgrupper av vid inskrivningsförrättning samt i övrigt mellan 1958 och 1959 års förrättningar inskrivna framgår av ovanstående tablå.

Av samtliga inskrivna vid 1959 års inskrivningsförrättningar blev 4,5 % frikallade (O) och 2,5 % förklarade tillfälligt odugliga (T), medan 2,6 % fördes till besiktningsgrupp 4, 6,9 % till grupp 3, 31,6 % till grupp 2 och 49,4 % till grupp 1; för 2,5 % har besiktningsgruppsfördelningens utveckling under de

senaste 10 åren ger vid handen en stigande frekvens av frikallade. Sålunda var frikallelsefrekvensen vid vårinskrivningen 1949 endast 3,1 % och 1954 3,3 %.

I Tab A redovisas kroppsfel och sjukdomar hos sådana vid 1959 års inskrivningsförrättning prövade som hänförts till grupperna O, T, 4, 3 och 2.

Den viktigaste kassationsorsaken (grupp O) bland de prövade var psykiska sjukdomar (sinnessjukdom och sinnesslöhet) samt nervsjukdomar, vilka svarade för närmare 48 % av samtliga fall. Närmast kommo stödje- och rörelseorganens sjukdomar med knappt 15 % samt ämnesomsättnings-, endokrina- och blodsjukdomar (8 %). I fråga om de till-

Tab. A. Kroppsfel och sjukdomar hos de vid 1959 års inskrivningsförrättningar besiktigade

	Besiktningsgrupp				
	O	T	4	3	2
Bildnings- och utvecklingsfel	1,7	21,5	1,3	2,3	16,9
Tuberkulos	4,4	6,1	0,7	0,4	0,4
Övriga infektionssjukdomar	0,8	1,3	0,8	1,7	—
Allergiska sjukdomar	2,6	2,9	7,4	9,5	0,2
Ämnesomsättnings- och endokrina sjukdomar samt blodsjukdomar	7,7	2,1	1,6	2,5	0,0
Psykiska sjukdomar och nervsjukdomar	47,7	9,4	38,1	23,9	0,5
Ögonsjukdomar	3,7	1,0	13,6	23,1	46,0
Öronsjukdomar	5,1	2,2	9,2	6,0	0,0
Cirkulationsorganens sjukdomar	4,8	10,6	8,0	2,1	0,7
Andningsorganens sjukdomar	0,3	1,0	1,1	1,1	0,0
Munhålan, matsmältningsorganens och bukväggens sjukdomar	3,9	14,4	1,8	3,2	6,4
Urin- och könsorganens sjukdomar	1,7	7,8	1,6	2,7	0,0
Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	1,0	1,2	1,3	1,0	0,6
Stödje- och rörelseorganens fel, lyten och sjukdomar	14,6	6,9	13,5	20,5	28,3
Tillfällig sjukdom (olycksfall) eller svaghet efter sjukdom (olycksfall)	—	11,6	—	—	—
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

fälligt odugliga (grupp T) voro bildnings- och utvecklingsfel, munhållans, matsmältningsorganens och lukväggens sjukdomar samt tillfällig sjukdom eller svaghet efter sjukdom eller olycksfall de viktigaste orsakerna; till dessa hänfördes närmare 60 % av fallen. De till grupp 4 och 3 hänfödda ledo framför allt av psykiska sjukdomar, stödj- och rörelseorganens sjukdomar samt ögonsjukdomar. De till grupp 2 hänfödda voro till över 90 % nedklassade på grund av

fel på ögonen (46 %), stödj- och rörelseorganen (28 %), eller på grund av bildnings- och utvecklingsfel (17 %).

Till dessa kroppsfel och sjukdomar hos de värnpliktiga vid *läkarbesiktningarna vid inskrivningen* kommo ytterligare de som framträtt vid *besiktning å förbanden efter inryckning*.

Den vid inskrivningarna konstaterade genomsnittslängden för rättåriga (födda 1941) var 176,3 cm. Genomsnittsvikten var oförändrat 64,9 kg.

B. Verksamheten vid försvarets sjukvårdsstyrelse

Instruktion. Kungl. Maj:t har den 24 april 1959 utfärdat ny instruktion för försvarets sjukvårdsstyrelse (SFS nr 175).

Inskrivningsväsendet. Konditionsundersökningar på personal, som inrycker till första militärtjänstgöring, ha under året i ökad omfattning företagits vid *militärmedicinska undersökningscentralen*. För nämnda central har Kungl. Maj:t den 5 juni 1959 utfärdat provisoriska föreskrifter att gälla från och med den 1 juli 1959 (TLA nr 39, TSA nr 46). Därigenom har försvaret tillförts ett centralt organ för klinisk-fysiologisk och därmed jämförlig forskning. Militärmedicinska undersökningscentralen, som är underställd försvarets sjukvårdsstyrelse, har tillsvidare sin placering vid karolinska sjukhuset. På Kungl. Maj:ts uppdrag har sjukvårdsstyrelsen utrett vissa förhållanden beträffande eventuell sammanslagning av flygvapnets medicinska undersökningscentral och militärmedicinska undersökningscentralen. Sjukvårdsstyrelsen har förklarat sig anse med ett definitivt ställningstagande i denna fråga böra

anstå intill dess utredningar beträffande karolinska sjukhusets thoraxkirurgiska klinik, försvarsmaktens högsta ledning m. m. föreligga.

På förslag av chefen för centrala värnpliktsbyrån ha prov gjorts med ifyllande av läkarkortens avdelning för hälso-deklaration redan vid inskrivningen. Dessa ha utfallit väl. Härigenom får läkaren redan vid inskrivningen tillgång till i många fall betydelsefulla uppgifter.

Vissa remissvar och utlåtanden beträffande sjukvård. Yttranden ha avgivits till riksdagens militieombudsman i ett flertal fall, bland annat avseende ersättning för sjukkasseintyg beträffande Saar-avlönad personal, hög sjukanmälningsfrekvens, klagomål beträffande läkarvård. I ett flertal fall ha begärda yttranden avgivits till medicinalstyrelsen beträffande där anhängiggjorda ärenden.

Blanketter. Under året ha, efter samråd med krigsarkivet, föreskrifter utfärdats beträffande utgallring av skärmbildskort. Sjukvårdsstyrelsens blanket-

ter ha granskats och i ett flertal fall överarbetats före nytryckning.

Tjänste-, verks-, anvisnings- och konsultationsläkare. Sjukvårdsstyrelsen har på begäran avgivit yttrande över förslag till anvisnings- och konsultationsläkare i åtskilliga fall.

Den arbetsgrupp som tillsatts för översyn av förbandsläkarnas upplysningsverksamhet i *alkoholfrågor* har under året till generalläkaren avgivit förslag till typföredrag samt rekommendationer beträffande filmer som lämpligen kunna visas i anslutning till sådana föredrag.

Bullerfrågorna ha under året ytterligare bearbetats. Särskilda föreskrifter ha meddelats beträffande hörselskydd, och ämbetsverket har därvid understrukt vikten av kontroll över hörselskyddens rätta användning. Bullerskyddsfrågorna ha analyserats med hänsyn till möjligheterna att upplägga ett bullerskyddsprogram. Därvid har särskild audiologisk expertis anlitats. Verksamheten torde få koncentreras på bulleranalyser på arbetsplatser och användande av hörselskydd. I anslutning härtill ha också under året vid några förband, tillhörande armén, marinen och flygvapnet, på nyinryckande värnpliktiga utförts s. k. screeningaudiometri, som avses upprepas före utryckningen från första militärtjänstgöring. Dessa undersökningar bearbetas för närvarande av audiologisk expert.

Den av ämbetsverket initierade undersökningen beträffande möjligheterna att åstadkomma *köldprofylax* och lämplig tidigbehandling av *köldskador* har resulterat i en rapport som överlämnats till generalläkaren. Försök med köldsalva som framställts av militärapote-

ket avses äga rum under början av 1960.

Föreskrifter beträffande antagning och undersökning av s. k. flygande personal vid flygvapnet ha numera även tillämpning inom armén och marinen enligt av sjukvårdsstyrelsen utfärdade föreskrifter.

Med anledning av den inspektionsverksamhet som speciellt beträffande förvaltningsfrågor ålagts sjukvårdsstyrelsen i den av Kungl. Maj:t för ämbetsverket utfärdade instruktionen ha under året från sjukvårdsbyråns sida inspektioner företagits vid två armé-, ett marin- och ett flygförband.

Tuberkulosbekämpandet, se under avd. C.

Psykiatriska undersökningar ha i huvudsak bedrivits efter samma linjer som tidigare.

Hygien. Sjukvårdsstyrelsen har under året till Kungl. Maj:t avgivit yttrande över förslag till utvidgad offentlig kontroll av preventivmedel. Ämbetsverket har vidare utfärdat förbud mot hållande av hund, katt eller annat sällskapsdjur inom vissa till försvarets anläggningar hörande lokaler (Tsjv nr 1/1959) samt utfärdat föreskrifter beträffande ansökan om befrielse från skyldighet att undergå ympning mot smittkoppor (Tsjv nr 1/1959).

Efter granskning av ritningsförslag m. m. ha yttranden avgivits i 36 fall beträffande ny- och ombyggnader av militära etablissemang o. d. vid I 4, I 6, I 7, I 10, I 15, I 17, I 20, K 4, P 2, A 2, A 6, Lv 3, Lv 5, Lv 7, Ing 2, Ing 3, T 1, T 3, ArtSS, LvSS, InfKS, KA 5, KSS, BÖS, F 1, F 10, FÖFS och FOA 1.

Hälsöwardsbyråns personal har under året verkställt hygieniska inspektioner

och besiktningar beträffande vatten-, avlopps-, livsmedels-, förlägnings- och renhållningsförhållanden samt yrkes- och bostadshygieniska (tjänstebostäder) förhållanden. Samma personal har också utfört vissa specialundersökningar föranledda av klagomål beträffande koloxidförekomst, bristfälliga ljus- och ventilationsförhållanden, fuktiga arbetslokaler, förekomst av ohyra, skadedjur m. m. Antalet dylika förrättningar har uppgått till 62.

Omfattningen av den i sjukvårdsstyrelsens regi bedrivna desinfektionsverksamheten vid försvaret framgår av tabell G.

Hälsovårdsassistenterna vid I.—VI. militärområdena ha under året utfört till allmän hälsovård hänförliga förrättningar till det antal, som framgår av tabell H.

Förbandssjukhusen. Renoveringen av förbandssjukhusen har på senare tiden tyvärr försiggått i långsammare tempo än tidigare.

Sjukhuset vid I 6 har fått sjukvisitationslokalerna delvis upprustade, varigenom bataljonsläkaren beretts förbättrade arbetsmöjligheter.

Sjukvårdsavdelningen å Skeppsholmen har med hänsyn till den genom utflyttning till Örlogsberga reducerade förlägningsstyrkan omdisponerats så, att erforderligt utrymme för sjukvårdsförvaltningen vid MKO kunnat friställas.

Den 31 december 1958 nedlades garnisonssjukhuset i Eksjö. Sjukhuset blev från och med den 1 januari 1959 centralt förbandssjukhus vid I 12. Samtidigt nedlades den slutna vården på sjukhuset vid Ing 2 och viss personal därifrån övergick till det centrala förbandsjukhuset vid I 12.

Viss *rationalisering av förbandssjukvården* har försöksvis påbörjats inom ett flertal garnisonsorter under 1959. Avsikten härmed är dels att minska den för den kvinnliga sjukvårdspersonalen betungande och även ekonomiskt kostsamma jourtjänsten, dels att begränsa det på grund av arbetstidsförkortningen utökade behovet av personal. Hittills vunna erfarenheter av rationaliseringen och centraliseringen av den slutna vården ha varit goda.

Bristen på sjuksköterskor har under året gjort sig alltmer kännbar och vakanser ha på flera förband varit långvariga. I en del fall har heltidstjänst fått göras till deltidstjänst för att överhuvud kunna möjliggöra rekrytering.

Antalet tjänster inom *försvarets reservsjuksköterskekår* har från och med den 1 juli 1959 utökats med 10, varigenom kåren nu har 40 tjänster. Ett flertal vakanser har emellertid funnits under året. Genom tillräcklig höjning av årsarvodet torde vakanserna kunna fyllas.

I *samarbetsdelegationen för helikopterfrågor* representeras försvarets sjukvårdsstyrelse genom en av de vid ämbetsverket anställda läkarna.

Blodtjänsten. Utvecklingen beträffande den för blodtjänsten erforderliga materielen har föranlett fortsatta prövningar. Blodgruppering (ABO och Rh) av krigsfrivillig personal har genomförts programenligt.

Sjukvårdsmateriel. Under 1959 ha omfattande undersökningar verkställt och försök utförts beträffande möjligheterna att erhålla en lättare utrustning, framför allt för arméns rörliga enheter. Denna utrustning har i princip fastställts under hösten 1959 och kommer att suc-

cessivt införas. Efter de omfattande materielförsök som påbörjades under 1958 och avslutats på våren 1959 ha försök av större omfattning icke ägt rum. Arbetet har inriktats på att utnyttja tidigare vunna erfarenheter. Utöver större utrustningsförändringar har även ett omfattande arbete nedlagts beträffande utrustningsdetaljer i avsikt att söka anpassa utrustningen efter medicinska och tekniska erfarenheter.

Verksamheten vid centrala och lokala förråd har inriktats på anpassning till kravet att snabbt tillgodose materielbehovet vid krig. En viss omläggning av sättet för tillhandahållande av materiel för fredsverksamhet har prövats med gott resultat. Inspektioner av de lokala förvaltningarna ha givit vid handen, att av försvarsgrenscheferna anbefalld förrådsuppläggning med hänsyn till kravet på snabb organisering i stort sett tillgodosetts. Fordringarna på snabba åtgärder vid organisering av förband komma att nödvändiggöra en omprövning av organisation och verksamhet vid centrala anstalter för sjukvårdsmateriel.

C. Tuberkulosbekämpandet vid försvaret

Tuberkulosbekämpandet vid försvaret har under 1959 fortgått i samma omfattning som under föregående år i huvudsak efter de riktlinjer, som angivits i Tsjv nr 12/1947.

Skärmbildsundersökningarna ha utförts i regi av medicinalstyrelsens skärmbildscentral, dels genom utsända patruller i samband med inryckningar m. m., dels genom försvarets fasta skärmbildsanläggningar på skilda orter. Mindre personalgrupper ha undersökts vid olika centraldispensärer.

En översikt över samtliga utförda

Läkemedel. Den under år 1958 påbörjade genomgripande om- och tillbyggnaden av militärapoteket har pågått under hela år 1959 och beräknas kunna avslutas under mitten av år 1960. Trots att avsevärda ingripanden måst göras i befintliga lokaler har det varit möjligt att genom olika provisorier bedriva arbetet vid apoteket i full utsträckning.

Apotekets verksamhet har under året varit föremål för en ingående granskning av Statens sakrevision, särskilt vad gäller förrådshållningen av läkemedel för krigsmaktens räkning.

Samtliga satsförteckningar av läkemedel ha reviderats och samlats i en särskild förteckning, gemensam för alla vapenslagen: »Satsförteckning, Läkemedel.» Nya utrustningar av läkemedel ha under året fastställts för samtliga enheter inom flottan samt preliminärt utarbetats för förbandsplatstropp och förbandsplatsgrupp.

Under året ha omfattande läkemedelsleveranser ägt rum i samband med svenska hjälpaktioner i Marocko och Korea.

Skärmbildsundersökningar lämnas i *Tab C: 1*. Totala antalet undersökningar utgjorde 148 459. Av dessa befanns 1 121 (= 0,8 %) i behov av närmare utredning och kontroll på grund av säkra eller misstänkta skärmbildsförändringar. Resultaten av dessa utredningar redovisas närmare i *Tab C: 2*, som innefattar de slutgiltiga, kliniskt eller röntgenologiskt verifierade diagnoserna. (I tabellen ingår även 30 rapporterade kontrollfall utom ramen för skärmbildscentralens program.)

Sålunda ha 70 fall av nyupptäckt aktiv

Tab. C: 1. Översikt över skärmbildsundersökningar vid försvaret år 1959

	Hela antalet skärmbildsundersökta	Antal fall utan åtgärd ¹	Antal fall i behov av »utredning»					Olämplig för skärmbild	Totalt	
			Miss-tanke på pågående tbc	Ej säkert läkt tuberkulos	Osäker patologisk förändr.	Övriga patologiska förändr.				
<i>Undersökta vid inryckningar, repetitionsövningar m. m.</i>										
1. Genom patrull	144 200	143 186	35	421	328	224	6	1 014		
a. Armén	114 267	113 469	30	337	251	177	3	798		
b. Marinen	11 776	11 699	3	29	26	18	1	77		
c. Flyget	18 157	18 018	2	55	51	29	2	139		
2. Genom dispensär och lasarett ..	4 259	4 152	4	43	52	7	1	107		
a. Armén	2 506	2 430	2	31	36	6	1	76		
b. Marinen	65	65	—	—	—	—	—	—		
c. Flyget	1 688	1 657	2	12	16	1	—	31		
Antal skb. undersökta:	148 459	147 338	39	464	380	231	7	1 121		

Tab. C: 2. Resultat av utredningen betr. de skärmbildspositiva kontrollfallen 1959

(Enl. inkomna rapporter, blankett SjvS 614).

	Antal	Per 1000 undersökningar		Antal	Per 1 000 undersökningar
I. Nya tuberkulosfall	181	1,22	Spontan pneumothorax	8	0,06
Därav: Aktiv lungtuberkulos ..	170	0,47	Hjärt-, kärlsjukdomar ..	25	0,17
Annan tuberkulos	1	0,01	Div. andra sjukdomar ..	37	0,25
Pleuritis exsudativa (tbc?)	4	0,03			
Observationsfall (tbc ? aktiv?)	106	0,71	III. Kända tuberkulosfall och obs.fall i behov av fortsatt kontroll	246	1,66
II. Övriga sjukdomar	211	1,42			
Därav: Pneumoni, ospecifika infektioner	60	0,40	IV. Säkert läkta och betydelselösa fynd	513	3,45
Sarcoidos (Morbus Schau-mann)	75	0,50	Summa fall	1 151	7,75
Tumörer	6	0,04			

¹ Därav öppen lungtbc i 12 fall.

tuberkulos konstaterats under året (= 0,47 ‰), dvs. oförändrad frekvens gentemot föregående år. Även de nyttillkomna obs. fallen och övriga skärmbilds-

upptäckta sjukdomar visa i stort sett oförändrade frekvenssiffror i förhållande till siffrorna för 1958.

Tab. D. Tuberkulinprövning och calmettevaccinering vid försvaret 1959

	Antal tuberkulinundersökta	Antal negativa	Därav ympade	Antal positiva efter		
				första ympningen	andra ympningen	summa
Armén	32 642	5 371	4 839	4 216	490	47 558
Marinen	5 568	589	539	179	5	6 880
Flygvapnet	5 904	786	694	338	3	7 725
Summa	44 114	6 746	6 072	4 733	498	62 163

Tab. E. Tandvården vid försvaret år 1959

	Antal pati- enter	Ex- trak- tio- ner	Fyllningar			Rotbehandlings				Tand- stens- skrap- ning, gingi- vitbe- hand- ling	Ut- läm- nade pro- teser	Öv- rig be- hand- ling
			Amal- gam	Sili- kat	Pro- viso- riska	Extir- pation av vital pulpa	Gan- grän- be- hand- ling	Rot- fyll- ning	Am- puta- tion			
Armén	139 481	22 580	119 136	18 707	1 838	3 750	2 744	6 498	2 596	3 762	912	90 977
Marinen	26 048	3 345	27 169	4 021	19	523	448	1 327	289	1 005	86	21 926
Flygvapnet .	31 465	4 141	28 847	4 286	763	692	761	1 115	525	1 429	74	14 051
Summa	196 994	30 066	175 152	27 014	2 620	4 965	3 953	8 940	3 410	6 196	1 072	126 954

D. Tandvården vid försvaret

Verksamheten har bedrivits enligt be-
stämmelserna i kungl. brev den 29 juni
1945.

Tandläkarbristen inom försvarstand-
vården har fortfarande varit kännbar
särskilt inom marinen.

Förut påbörjade undersökningar rö-
rande aerodontalgi ha fortsatt liksom
undersökning av möjligheterna att ef-
fektivt och utan förlust av övningstid

genom fluortillförsel motarbeta karies-
frekvensen hos vuxet klientel.

Tandvårdslokalerna äro goda med un-
dantag för några enstaka fall, där om-
byggnad av ifrågavarande sjukhus in-
väntas.

Kostnaderna för remisstandvården ha
uppgått till 235 697 kronor. Verksamhe-
tens omfattning i övrigt framgår av
Tab E. Under rubriken »Övrig behand-
ling» märkes broled o. d. i 601 fall.

E. Ympning mot smittkoppor vid försvaret

Ympning göres i allmänhet med två
snitt, dock endast med ett snitt, där kraf-
tigare reaktion är att vänta. I viss ut-
sträckning har multiple pressure-meto-
den kommit till användning. Besiktning
sker som regel en gång, nämligen på

fjärde dygnet, men om reaktion då ute-
blir även på åttonde dygnet.

Under året ympades sammanlagt 46 314.
Av dem som besiktigades visade 90,5 %
positivt resultat mot 89,0 % och 91,0 %
under de närmast föregående åren.
(Tab F.)

Tab. F. Ympning mot smittkoppor vid försvaret år 1959

	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal ej besiktigade	Reagerande	Ej reagerande	Reag. i % av be- siktigade
Armén	34 231	33 174	1 057	30 038	3 136	91,3
Marinen	6 004	5 832	172	5 090	742	87,2
Flygvapnet	6 079	6 067	12	5 441	626	89,5
Summa	46 314	45 073	1 241	40 569	4 504	90,5

F. Desinfektionsverksamheten vid försvaret

Den av försvarets sjukvårdsstyrelse bedrivna desinfektionsverksamheten har fungerat enligt samma grunder som fö-

regående år. Upphandling av för verksamheten erforderlig materiel har skett enligt samma grunder som föregående år.

Tab. G. I sjukvårdsstyrelsens regi utförda behandlingar mot råttor, ohyra, förräds- och andra skadeinsekter år 1959

Milo	Antal giftutläggnin- gar mot råttor och möss	Antal behandlingar mot					Antal behand- lingar med		Summa utförda behand- lingar	Volym av be- handla- de ut- rym- men (m ³)
		Ohyra	Förräds- skade- insek- ter	Kacker- lackor	Hus- bock	Insek- ter övriga slag	Cyan- väte- gasmek- toden	Annan metod		
I	159	12	7	14	1	6	—	40	40	4 300
II	45	1	—	—	—	7	—	8	8	1 900
III	152	—	18	7	—	9	—	34	34	930
IV	66	9	11	12	7	19	1	57	58	3 080
V	89	1	1	2	—	13	2	15	17	2 600
VI	93	9	11	—	—	22	—	42	42	10 100
VII	39	1	—	—	—	46	—	47	47	1 200
Summa	648	33	48	35	8	122	3	243	246	24 110

Tab. H. Av hälsovårdsassistenterna utförda hygienbesiktningar m. m. år 1959

	M o						
	I	II	III	IV	V	VI	Summa
Hygienbesiktningar betr. vatten- takter	17	17	190	48	43	43	358
Matinrättningar	192	32	77	61	28	56	446
Övr. livsmedelslokaler	135	16	54	95	28	52	380
Bostäder (förläggingslokaler)....	11	21	42	83	24	81	262
Stall	7	8	4	10	6	12	47
Furagemagasin	21	6	2	10	6	10	55
Hundgårdar	19	11	8	6	6	7	57
Yttre renhållning	184	37	87	87	37	42	474
Yrkeshygieninspektion	22	9	33	29	10	14	117
Vattenprovtagningar	5	53	169	51	37	61	376
Livsmedelsprovtagningar	5	4	—	2	—	1	12
Koloxidundersökningar	49	39	7	5	5	66	171

H. Sjuklighet, sjukdomar och sjukvård vid försvaret

Följande redovisning omfattar icke blott manskap utan även övrig personal, till vilken räknas officerare och underofficerare jämte vederlikar samt sådan civil personal, som ej är anställd genom kollektivavtal.

Sjuklighet. En översikt av sjukligheten vid förbanden inom samtliga försvarsgrenar lämnas i *tab. 1* (bilagan). Därav framgår bl. a., att antalet nyinsjuknade under året fördelade sig på följande sätt:

	Antal nyinsjuknade		Summa
	Manskap	Övrig personal	
Armén	50 937	12 295	63 232
Marinen	9 044	3 462	12 506
Flygvapnet	8 154	6 849	15 003
Summa	68 135	22 606	90 741

Därvid bör för marinens del beaktas, att sådana som insjuknat å fartyg men sedan avpollletterats till örlogsstation kunna på båda hållen ha uppförts som nyinsjuknade och sålunda ha blivit dubbelräknade.

Hela antalet nyinsjuknade utgjorde 90 741 mot 94 053 och 106 910 under de två närmaste föregående åren (1958 och 1957).

Enligt följande sammanställning har det stora flertalet av det sjukskrivna manskapet (88,7 %) avförts såsom dugliga till krigstjänstgöring (tjänstbara), medan 7,4 % ansetts tillfälligt odugliga och 3,9 % odugliga samt 18 eller 0,0 %

avlidit. Antalet icke tjänstbara var relativt lägst inom marinen. Av övrig personal ha samtliga överlevande utom 9 kunnat omedelbart återinträda i tjänst.

	Antal sjukdagar		Summa
	Manskap	Övrig personal	
Armén	266 259	129 339	395 598
Marinen	54 090	33 256	87 346
Flygvapnet	46 376	51 549	97 925
Summa	366 725	214 144	580 869

Enligt ovanstående och följande tablåer förekom under året 580 869 sjukdagar inom hela försvaret eller 2,1 sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar mot 628 128 resp. 2,2 föregående år. Antalet sjukdagar har sålunda minskat absolut taget och även i förhållande till antalet tjänstgöringsdagar.

	Antal sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar		Summa
	Manskap	Övrig personal	
Armén	1,9	2,5	2,1
Marinen	2,1	2,5	2,2
Flygvapnet	1,9	2,7	2,2
Summa	1,9	2,5	2,1

Sjukligheten bland manskap var högst vid marinen. Manskapet hade något lägre sjukfrekvens än övrig personal inom försvaret i dess helhet.

Sjukligheten bland manskap varierade betydligt mellan de olika förbanden. Inom armén förekom det största antalet sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar vid

	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa
<i>Manskap:</i> Avförda	51 000	9 044	8 147	68 191
därav såsom tjänstbara	44 812	8 019	7 614	60 445
tillf. odugliga	4 018	675	371	5 064
odugliga	2 159	347	158	2 664
döda	11	3	4	18
<i>Övrig personal:</i> avförda	12 298	3 462	6 844	22 604
därav såsom tjänstbara	12 273	3 453	6 837	22 563
tillf. odugliga	—	2	—	2
odugliga	3	4	—	7
döda	22	3	7	32

	Antal sjukdagar			Summa
	vid truppen	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	
<i>Manskap</i>	32,2	59,9	7,9	100,0
Armén	28,1	64,6	7,3	100,0
Marinen	43,7	47,0	9,3	100,0
Flygvapnet	44,6	45,2	10,2	100,0
<i>Övrig personal</i>	85,8	2,6	11,6	100,0
Armén	85,8	2,7	11,5	100,0
Marinen	86,4	2,3	11,3	100,0
Flygvapnet	85,3	2,5	12,2	100,0

Bohusläns regemente (4,1), Norra Smålands regemente (2,6), Livregementets grenadjärer (2,6), Roslagens luftvärnsregemente (2,6) och Jämtlands fältjägarregemente (2,6), medan det lägsta antalet redovisades av Tygförvaltnings-skolan (0,4) och Infanteriets kadettskola (0,6).

Inom marinen redovisade flottan i övrigt (exkl. fartygen) ett relativt högt antal sjukdagar bland manskap och övrig personal (3,1 och 2,8). Detta förhållande bör bedömas med hänsyn till att där medtagas icke blott sjukdomsfall bland deras egen personal utan även från fartygen avpolletterade. Dessa avpolletterade fall utgöra i stort sett de svårare och mest långvariga sjukdomsfallen å fartygen. Av denna anledning kunde i stället fartygen formellt redovisa den lägsta sjukligheten eller 1,0 bland manskap och 0,5 bland övrig personal.

Inom flygvapnet varierade sjukligheten från högst 2,7 vid Skaraborgs flygflottilj till lägst 1,0 vid Norrbottens flygbaskår.

	Antal sjukdagar i medeltal per insjuknad		
	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	5,8	10,5	6,7
Marinen	6,0	9,6	7,0
Flygvapnet	5,7	7,5	6,5
Summa	5,8	9,5	6,7

De under året inträffade sjukdomsfallen varade i genomsnitt 6,7 dagar, kortare tid eller 5,8 dagar för manskap och

längre eller 9,5 dagar för övrig personal. Medeltalet sjukdagar per insjuknad från föregående år står oförändrat.

Slutligen kan ovanstående sammanställning lämnas över det relativa antalet sjukdagar vid truppen (inkl. hemmet), å militärsjukhus och å civilt sjukhus.

Skillnaden mellan manskap och övrig personal är markant. Beträffande manskapet ha sålunda 32 % av sjukdagarna tillbragts vid truppen eller i hemmet mot 86 % för övrig personal. Motsvarande tal för år 1957 utgjorde 35 och 83 %.

Sjukdomar. Förekomsten av olika sjukdomar redovisas i tab. 2—4 (bilagan). En ny nomenklatur tillämpas fr. o. m. år 1952. Det bör påpekas, att vid sammanställandet av antalet fall av olika sjukdomar vid marinen en mindre dubbelräkning skett i den mån de från fartygen avpolletterade redovisats såväl å fartyget som å vederbörande örlogsstation under samma eller olika diagnos.

I följande tablå ges en fördelning av antalet nyinsjuknade under året på grupper av sjukdomar.

Vanligast förekommande voro respirationsorganens sjukdomar, till vilka räknades 56,0 % av samtliga sjukdomsfall. Därefter kommo digestionsorganens sjukdomar, skador genom yttre våld och förgiftning samt hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar, omfattande 12,9, 12,1 och 6,8 %. På samtliga övriga

	Manskap				Övrig personal				Tillhopa
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Samtliga	Armén	Marinen	Flygvapnet	Samtliga	
Antal nyinsjuknade	50 937	9 044	8 154	68 135	12 295	3 462	6 849	22 606	90 741
Därav i % med									
Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar.....	2,3	4,3	4,0	2,8	0,4	0,9	1,6	0,9	2,3
Tumörer.....	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Ämnesoms. sjd. Nutrientsrubbn. Blodbild. org. o. blodsjukdomar	0,6	0,7	1,1	0,7	0,4	0,5	0,3	0,4	0,6
Mentala sjukdomar. Psykoneuroser	2,5	3,4	1,7	2,5	1,4	1,7	1,4	1,5	2,3
Nervsystemets o. sinnesorganens sjukdomar	2,4	2,3	1,8	2,3	2,6	1,8	2,8	2,5	2,4
Cirkulationsorganens sjukdomar	0,7	0,8	0,6	0,7	1,0	1,0	0,6	0,9	0,7
Vanlig förkylning.....	16,3	6,0	12,7	14,5	24,8	19,7	22,5	23,3	16,7
Övr. akuta inf. i övre luftv.	30,8	42,1	35,8	32,9	32,7	39,2	33,1	33,8	33,1
Övr. respirationsorganens sjukd.	7,2	6,8	4,8	6,9	4,8	4,6	4,0	4,4	6,2
Digestionsorganens sjukdomar ..	11,6	11,5	15,6	12,1	14,1	11,6	18,9	15,2	12,9
Urogenitalorganens sjukdomar ..	0,8	1,0	0,9	0,8	1,8	2,6	2,5	2,1	1,1
Havandeskapets, förlösnings- o. barnsängstidens sjukdomar ..	—	—	—	—	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0
Hudens o. underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	7,7	5,8	5,6	7,2	5,7	4,7	4,9	5,3	6,8
Medfödda missbildningar	0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	—	0,0	0,0	0,1
Senilitet. Ofullständigt preciserade fall.....	2,5	3,2	1,5	2,4	2,7	6,3	1,5	2,9	2,6
Skador genom yttre våld och förgiftning.....	14,4	11,8	13,8	14,0	7,3	5,1	5,5	6,5	12,1

grupper av sjukdomar kommo endast 12,2 %, bland manskap 12,4 % och bland övrig personal 11,5.

Fördelningen på olika grupper av sjukdomar var i stort sett likartad för manskap och övrig personal. För manskap spelade dock hudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar samt skador genom yttre våld och förgiftning en större roll än för övrig personal, bland vilka i stället respirationsorganens och digestionsorganens sjukdomar hade större betydelse.

Tab. 3 (bilagan) ger närmare upplysning om förekomsten av olika sjukdomar. Där anges bl. a., att tuberkulos orsakade 435 fall, påssjuka 206 fall, inflammation i mellanörat och mastoidit 790 fall, vanlig förkylning 15 128 fall, och övriga akuta infektioner i övre luftvägar-

na 30 036 fall, influensa 1 124 fall, akut bronkit 3 608 fall, gastrit och duodenit 1 349 fall, gastroenterit och kolit 7 281, reumatism 1 474 fall samt bland skador stukning 2 365 fall. I övrigt hänvisas till tabellen.

En särskild redovisning över antalet fall av *smittsamma könssjukdomar* bland manskapet lämnas i tab. 2 (bilagan). En del fall ha icke föranlett sjukskrivning och ingår därför ej i de uppgifter, som lämnas i tab. 3 (bilagan).

Bland fast anställt och värnpliktigt manskap förekommo 608 fall av dröppel, därav 296 vid armén, 208 vid marinen och 104 vid flygvapnet. Av de fast anställda, inalles 92, hade samtliga utom 3 insjuknat under tjänstgöringen, varvid 51 smittats å förlägningsorten. Av de värnpliktiga, inalles 516, voro 29

sjuka vid inställelsen till tjänstgöring samt 250 smittade å förläggningssorten och 237 utom förläggningssorten under tjänstgöringstiden.

Av enkelt veneriskt sår har redovisats 3 fall och av syfilis 4 fall.

Antalet *avlidna* vid försvaret redovisas i *tab. 5* (bilagan). Såsom anges i nedanstående tablå avledo 82 personer. Av dessa avlidna hade 50 varit sjukskrivna (se *tab. 1*).

	Manskap	Övrig personal	Summa
Armén	19	27	46
Marinen	6	5	11
Flygvapnet	11	14	25
Summa	36	46	82

Våld och olyckshändelse utgjorde den viktigaste dödsorsaken bland manskap.

Dit kunde räknas 29 av dödsfallen, varav 15 vid armén, 4 vid marinen och 10 vid flygvapnet. Bland dessa kommo främst 8 fall av trafikolycka, 7 självmord och 6 flyghaveri. Av andra dödsorsaker förekommo bland manskap inalles 7 fall.

Även bland övrig personal var våld och olyckshändelse en betydande grupp med 17 fall. Bland dessa kommo främst 8 dödsfall vid flyghaveri. Av andra dödsorsaker redovisades inalles 29 fall, bland vilka särskilt märktes 12 fall av svulster.

Sjukvård: I *tab. 6* (bilagan) redovisas omsättningen av militära patienter å garnisonssjukhusen. Hela antalet under året nyintagna patienter uppgick till 128 och antalet vård dagar för samtliga vårdade till 1 688.

II. Armén

(Berättelse avgiven av arméöverläkaren)

A. Fältläkarkåren m. m.

Fältläkarkårens stat omfattar fr. o. m.
1959 271 läkare, nämligen

1 arméöverläkare

7 fältläkare

40 regementsläkare

14 bataljonsläkare (Ao 21)

34 bataljonsläkare (Ao 19)

72 bataljonsläkare vid fältläkarkåren

8 extra bataljonsläkare

90 fältläkarstipendiater

Fältläkarkårens reserv utgjorde vid
1959 års utgång 332 läkare, därav 18
fältläkare, 17 regementsläkare och 297
bataljonsläkare.

Vid 1959 års ingång voro 17 batal-
jonsläkarbeställningar (I 1, I 4, I 5,
I 10, I 11, I 12, I 14, I 18, I 19, I 21, K 4,
A 8, A 9, T 1, JS, Ing 3, S 1) vakanta.

Under 1959 ha 2 bataljonsläkarbeställ-
ningar (I 11, A 9) kunnat återbesättas,
men samtidigt ha 2 bataljonsläkarbe-
ställningar (I 15, I 20) blivit vakanta.

Vid 1959 års utgång voro 17 bataljons-

läkarbeställningar (I 1, I 4, I 5, I 10, I 12,
I 14, I 15, I 18, I 19, I 20, I 21, K 4, A 8,
Ing 3, S 1, T 1, JS) vakanta.

Svårigheten att fylla de vakanta för-
bandsläkarbeställningarna kvarstå allt-
jämt. Sålunda ha vakanta platser flera
gångar ledigförklarats utan att någon
sökande anmält sig.

Vid 1959 års utgång voro 13 tjänster
som bataljonsläkare vid kåren och 49
tjänster som fältläkarstipendiater va-
kanta. Vakanserna i läkarbeställningar-
na medför att många bataljonsläkartjäns-
ter måste bestridas av unga fältläkarsti-
pendiater och värnpliktiga läkare, be-
ordrade under så kort tid som en eller
högst två månader. Detta ständiga om-
byte av delvis ofullständigt utbildade
läkare vid förbanden medför försämrade
sjukvård för de värnpliktiga och övrig
personal, som är hänvisad för vård av
förbandsläkare.

B. Utbildningsfrågor

Militärläkarkurs har ägt rum i Stock-
holm med 16 deltagare, varav 9 förbands-
läkare.

4 fackutbildningskurser för värnplik-
tiga läkare och 2 för värnpliktiga tand-
läkare har hållits med ett sammanlagt
elevantal av 122 resp. 150.

Specialutbildning har arrangerats för
apoteksbiträden, laboratoriebiträden,

röntgenmanskap och instrumentmekani-
ker.

Under repetitionsövningarna har för
i huvudsak medicinalpersonal vid sjh-
och brigssjvkom men i mån av möjlig-
het även för annan medicinalpersonal
centraliserad utbildning ägt rum vid T 1,
T 3, T 4 och P 2. Centraliserad utbild-
ning har även arrangerats för hälso-

vårdsinspektörer, laboratoriebiträden, röntgenmanskap, instrumentmekaniker och optiker.

Utbildningskontroll har ägt rum vid 42 förband.

På uppdrag av chefen för armén har

Aöl gjort översyn av utbildningen i sjukvårdstjänst för all personal och avgivit ett förslag till utbildning, som innebär en väsentlig utökning av utbildningstiden.

C. Hälso- och sjukvård vid armén

Hälsotillståndet bland förbandens personal och bland de värnpliktiga har varit gott. Siffrorna för epidemiska sjukdomsfall har varit gynnsamma. Antalet olycksfall i tjänsten har ävenledes hållit sig på en förhållandevis låg nivå.

Calmetteympning har utförts enligt givna direktiv och den frivilliga ympningen mot tetanus har haft mycket hög anslutning. Även polioympning har ägt rum i stor utsträckning.

Många av de äldre kasernbyggnaderna har fortfarande en långt ifrån tillfredsställande standard. Tvättrummen har ålderdomlig inredning och bristfällig luftväxling.

Möjlighet till tempererad dusch saknas ofta. Trots betydande arbetsinsatser är det nästan ogörligt att hålla en god kasernhygien och den personliga hygien blir eftersatt. Inom den civila sektorn förekommer regelmässigt möjlighet till tvättning i varmvatten. En upprustning på detta område är oundgängligen nödvändig.

Som framgått av tidigare årsberättelser är arbetsbelastningen vid förbandens sjukavdelningsexpeditioner på flertalet håll så omfattande att läget svårigen kan bemästras. Orsak härtil är det merarbete som uppkommit genom den allmänna sjukförsäkringen. Behovet av extra skrivhjälp är mycket stort men sådan hjälp har endast kunnat lämnas

vid en del förband. På sina håll har man nödgats ta i anspråk sjukvårdsunderbefäl, vilket inte är rationellt, då denna personal ej är skrivmaskinsutbildad.

En allmän översyn av sjukförsäkringslagens konsekvenser för arbetet vid förbandens sjukavdelningar är påkallad och i avvaktan på resultatet av en sådan utredning bör erforderlig skrivhjälp ställas till expeditiönsföreståndarens förfogande.

I skrivelse till chefen för armén den 26/3 1960 har framställning gjorts att åtgärder snarast måtte vidtagas för att bringa arbetsbelastning och tillgång på arbetskraft i rimlig proportion till varandra.

Upprustning av förbandssjukhusen fortskrider långsamt.

Många av våra förbandssjukhus är för närvarande hopplöst omoderna. Det är en nödvändig betingelse för sjukvårdens ändamålsenliga bedrivande att sjukhusupprustningen fortsätter i intensifierad takt. Sjukvården försvåras och sjukhusdriften kräver mer arbetskraft vid dessa gamla sjukhus än som annars skulle vara fallet.

Alltjämt förekommer vakanser bland sjukvårdsunderbefälet. Detta inverkar menligt icke blott på sjukvårdstjänsten över huvud utan framför allt på undervisningen.

Enligt till chefen för armén ingivet

förslag kommer utbildningstiden i sjukvårdstjänst för all personal att väsentligt utökas och god tillgång på välutbildade instruktörer är en grundförutsättning härför.

Tandvården har kunnat bedrivas vid förbanden i ungefär samma utsträckning som föregående år och detta har

kunnat genomföras genom den för närvarande relativt goda tillgången på värnpliktiga tandläkare. Kostnaderna för remisstandvård har härigenom kunnat hållas på en förhållandevis låg nivå.

G. Hesselblad

Arméöverläkare

III. Marinen

(Berättelse avgiven av marinöverläkaren)

A. Marinläkarkåren

Marinläkarkårens stat omfattade under år 1959 sammanlagt 91 läkare, nämligen

- 1 marinöverläkare
- 3 förste marinläkare
- 16 marinläkare av 1. graden
- 1 ögonläkare
- 55 marinläkare av 2. graden
- 15 marinläkarstipendiater

En beställning som förste marinläkare och 3 beställningar som marinläkare av 1. graden samt beställningen som ögonläkare voro vid årets början vakanta. Liksom under tidigare år har dessa vakanser måst fyllas av marinläkare av 2. graden och marinläkarstipendiater

med tjänstgöringsskyldighet två månader årligen, vilket medfört betydande kostnader och olägenhet för sjukvårdens kontinuitet. Dessutom ha möjligheterna till en lämplig uppläggning av marinläkarnas vidareutbildning kringskurits.

Vid årets början förefanns två vakanser bland marinläkarna 2. graden och två vakanser bland marinläkarstipendiaterna.

Sammanlagt 25 beställningar ha under året nybesatts.

Marinläkarkårens reserv räknade vid 1959 års ingång 142 marinläkare av vilka 89 tillhöra 1943 års reservorganisation.

B. Utbildningsfrågor

En omfattande utbildningsverksamhet i sjukvårdstjänst har under året bedrivits både med sjukvårdspersonal av alla kategorier och annan personal. Utbildningsbestämmelserna ha varit föremål för en fortsatt översyn och de erhållna erfarenheterna från de nya bestämmelserna ha bearbetats. En del av verksamheten är att hänföra till ordinarie utbildning, bl. a. fackutbildningskursen för vpl marintandläkare, sjukvårdarutbildningen av flottans och kustartilleriets vpl sjukvårdare samt undervisningen i sjukvårdstjänst för icke sjukvårdande personal främst aspiranter och kadetter samt vpl i allmänhet.

En annan del hänför sig till speciella kurser anordnade på grund av särskilda behov. Sålunda har en stabsläkarkurs under 10 dagar för stamanställda marinläkare hållits, en 5-veckors kurs i ABC-medicin för några sjukvårdsunderofficerare och en 2-veckors kompletteringskurs för det stamanställda sjukvårdsunderbefälet. Bland specialutbildning för annan personal än sjukvårdspersonal kan följande kurser anföras: en veckolång utbildning för officerare ur flottan i anslutning till vapenofficersskolan, en något längre liknande kurs för yngre officerare ur kustartilleriet, samt praktisk tjänstgöring förenad

med viss teori under en vecka vid kirurgiska avdelningar på några olika lasarett för officerare och underofficerare ur ubåts- och motortorpedbåtsvapnet.

Som försöksverksamhet får den utbildning betecknas vilken påbörjats vid civil sjuksköterskeskola för 4 av flottans sjukvårdare. Denna verksamhet jämte utbildningsläget för de stamanställda sjukvårdarna vid marinen har föranlett chefen för marinen att på marinöverläkarens förslag tillsätta en utredning beträffande behov, utbildning m. m. av marinens militära sjukvårdspersonal. Utredningsresultatet skall föreligga under 1960.

I anslutning till de synpunkter som

framkommit beträffande bristerna i de vpl marintandläkarnas utbildning till läkarassistenter har särskilda narkoskurser om 2 veckor med praktisk tjänstgöring på sjukhus inlagts såväl för den tidigare omnämnda fackutbildningskursen som för vissa marintandläkare in kallade till fortsatt tjänstgöring.

Den nämnda utbildningsverksamheten har i betydande utsträckning belastat både centrala, regionala och perifera sjukvårdsorgan. Brist på marinläkare för utbildningsändamål, särskilt på Berga örlogsskolor, har förelegat. Även tillgången på instruktörspersonal har varit knapp.

C. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid marinen

1. Sjukvårdspersonalen

Sjuksköterskebefattningarna ha under året varit besatta ehuru instruktions-skötersketjänsten vid Marinkommando Syd endast kunnat besättas under utbildningsperioder. Under semestrar och annan ledighet har ofta betydande svårigheter förelegat att erhålla vikarier.

Underofficers- och underbefälskadrarna ha i stort sett varit fulltaliga 1959.

Genom nya bestämmelser för krigsmakten föreligger numera möjlighet att genom kontrakt anställa veterinärer för särskilt livsmedelshygieniska besiktningar. Avsikten med denna anordning har varit värdefull och riktig. På sina ställen synes också systemet fungera men i många fall har anordningen visat sig vara ett slag i luften genom de otillfredsställande arvoden som lämnas. Dessutom föreligger ett klart önskemål att kunna anställa veterinärer som känna de marina problemen.

Marinen saknar egna hälsovårdsassis-

tenter och desinfektörer. Behovet av personal med sådan utbildning är påtagligt.

2. Hälсотillståndet

Under året har hälsotillståndet i allt väsentligt varit gott. Säsongsbundna anhopningar av infektioner i de övre luftvägarna ha förekommit. På ett par platser ha några fall av paratyfus konstaterats men ingen uttalad epidemi har förelegat.

Frivillig ympning mot polio har verkställts för främst de vpl.

3. De sanitära förhållandena i land

Flottans anläggningar i Stockholm. Som i tidigare årsrapporter angivits behöva åtskilliga sanitära förbättringar vidtagas för att sätta byggnader, logement m. m. på Skeppsholmen m. fl. platser i tillfredsställande skick. Några väsentliga åtgärder i den-

na riktning har dock icke skett under året, och det synes ej heller som om några åtgärder vore att vänta med anledning av de marina organens tillämnade bortflyttning. Detta ger anledning till bekymmer då man måste räkna med ett ianspråktagande av anläggningarna under ytterligare 5—6 år.

Flottans anläggningar i Karlskrona. De hygieniska förhållandena kunna i allt väsentligt betraktas som tillfredsställande. En hel del logement äro dock i behov av vissa underhållsreparationer.

Flottans anläggningar i Göteborg. Även här äro de sanitära förhållandena i stort sett tillfredsställande. Behov av en ny bastu föreligger dock alltså.

Vaxholms kustartilleriregemente. Inga anmärkningar av betydelse kan riktas mot de hygieniska förhållandena. Vissa olägenheter — särskilt vad rör varmvattenförsörjningen och möjligheterna till klädtork — föreligger alltså.

Karlskrona kustartilleriregemente. De i tidigare årsrapporter påtalade sanitära olägenheterna beträffande KA 2 badplats vid Gräsvik kvarstå fortfarande — badplatsen har även under år 1959 varit avstängd på grund av den höga bakteriehalten i vattnet. Badplatserna på KA 2 ytterförläggningar äro däremot tillfredsställande.

För övrigt ha en del sanitära förbättringar av kompletterings- eller underhållsnatur utförts.

Gotlands kustartillerikår. Inga väsentliga sanitära anmärkningar föreligger.

Älvsborgs kustartilleriregemente. De sanitära förhållandena äro tillfredsställande men behov av gymnastiklokal och bastu föreligger.

Härnösands kustartillerikår. Inga sanitära anmärkningar av betydelse.

Sjökrigsskolan. Under året har en utomhusbassäng tillkommit, vilken i väsentlig grad tillgodoser behovet av badmöjligheter. En diskmaskin har installerats i köket men övriga förbättringar här har icke kommit till stånd. I övrigt finnes intet att anmärka beträffande de sanitära förhållandena.

Berga örlogsskolor. Inga väsentliga sanitära anmärkningar föreligger.

4. De sanitära förhållandena till sjöss

Alltjämt är vattenfrågan otillfredsställande. Förberedelser har emellertid vidtagits för att tillsätta en kommitté med vattenhygienisk expertis. Hygienen i tvättrum, toaletter och bastuanläggningar är varierande — beroende på konstruktion och underhåll — men som regel fullt acceptabel. Även hygienen i kök, mässar och förläggingsutrymmen får i de flesta fall anses som helt tillfredsställande. Förrådshygienen har varit god.

5. Sjukvårdslokalerna

Samtliga dessa lokaler befinna sig i tillfredsställande skick. De anmärkningar som kunna ställas äro av detaljnatur.

6. Sjukvårdsmaterielen

Under året ha betydande leveranser av sjukvårdsmateriel ägt rum från Försvarets Sjukvårdsstyrelse och i allt större utsträckning har materiel kunnat utläggas på beredskapsförlagda fartyg och landförband.

Stockholm i juli 1960

För marinöverläkaren

K. Linroth

IV. Flygvapnet

(Berättelse, avgiven av flygöverläkaren.)

A. Läkare vid flygvapnet

Antalet läkarebefattningar på flygvapnets *stat* var vid årets slut följande:

- 1 flygöverläkare
- 2 specialflygläkare
- 2 förste flygläkare vid FV i Ao 23 med överstelöjtnants tjänsteklass
- 4 förste flygläkare vid FV i Ao 23, förbandsläkare, med majors tjänsteklass
- 16 flygläkare av 1. graden vid FV i Ao 21
- 20 flygläkare av 2. graden.

På *reservstat* fanns en beställning såsom flygläkare av 1. graden.

I flygvapnets *reserv* fanns vid årets slut 1 flygöverläkare, 6 förste flygläkare och 26 flygläkare i lägre grader.

Vid utgången av året var 2 befattning-

ar som flygläkare av 1. graden och 1 som flygläkare av 2. graden vakanta.

Liksom tidigare har antalet tjänstgöringsdagar för flygläkare av 2. graden och i reserven under året ej motsvarat behovet. Någon lättnad i situationen har dock inträtt genom att man i viss utsträckning kunnat utnyttja vid FV mob-placerade, armén tillhörande vpl läkare även för fredsfacktjänstgöring vid FV. På samma gång som det i någon mån minskat läkarpersonalbristen har arrangemanget varit till fördel för krigsberedskapen genom att dessa vpl läkare på så sätt i motsats till tidigare kunnat förvärva erfarenhet om organisation etc. av tjänsten vid en flygbas redan i fred.

B. Hälso- och sjukvårdsförhållanden vid flygvapnet

1. Sjukvårdspersonalen

Arbetsbelastningen på *sjukhusexpeditionerna*, som upprepade gånger påtalats i föregående årsberättelse, har under det gångna året ytterligare ökat, vilket som tidigare främst drabbat *sjukvårdsförmännen*. Dessa kvarstår, trots upprepade framställningar från chefen för flygvapnet samt fackliga löneförhandlingar om löneförbättring, alltjämt i 9. lönegraden. Utöver tidigare åligganden har också pålagts sjukvårdsmännen

den kamerala uppgiften att omhändervä kassaförskott samt att beräkna och utbetala sjukvårdsersättningar åt förbandens personal. Detta har i avsevärd grad ökat de otillbörligt lågavlönade sjukvårdsförmännens ansvar och arbetsbörda. Expeditionstjänsten har varit så betungande och tidskrävande, att sjukvårdsmaterieltjänsten i vissa fall måst eftersättas.

Det synes nödvändigt att befria sjukvårdsförmännen från ovan nämnda eko-

nomiska åligganden samt att förstärka expeditionspersonalen med kvinnliga eler/och värnpliktiga skrivbiträden.

2. Sjukvårdslokalerna och -materielen

Behovet av om- och tillbyggnad av sjukhusen vid F 16 och F 21 kvarstår oförändrat men har ej heller under 1959 kunnat tillgodoses.

I övrigt är sjukvårdslokalerna med undantag för det gamla sjukhuset vid F 1, vilket dock snart kommer att nedläggas då den beslutade förflyttningen av flygvapnets centrala skolor till F 14 kommer till stånd, i utmärkt skick och utrustade med tillräckliga och ändamålsenliga inventarier och sjukvårdsmateriel.

Vid F 9 och F 14 har under året den slutna vården överflyttats på sjukhusen vid KA4 resp. I 16. Erfarenheterna av detta samarbete har varit goda.

3. Hälsotillståndet och de sanitära förhållandena

Hälsotillståndet var under 1959 mycket gott. Inga större epidemier har förekommit.

De sanitära förhållandena inom de ordinarie förbandsområdena har också varit tillfredsställande, men har vid många av de tillfälliga flygbaserna, främst av ekonomiska skäl, hittills måst efter sättas. Dessa baser är i stort behov av en snar och genomgripande redan i fred genomförd upprustning vad vatten, avlopp och övriga hygieniska anordningar beträffar.

4. Läkarundersökningar

Läkarundersökning före uttagning till första flygutbildning av *flygande personal* liksom vissa *specialundersökningar* av i flygtjänst varande personal har utförts vid *flygvapnets medicinska un-*

dersökningscentral (FMU), för vars verksamhet en redogörelse lämnades i föregående årsbeättelse. Vissa vid dessa undersökningar vunna resultat har vetenskapligt bearbetats av vid FMU verk samma läkare.

Resultatet av *läkarundersökningarna före uttagning till första flygutbildning* under 1959 har sammanställts och jämförts med det från 1958 års undersökningar i tabell 7. Av denna framgår att 1959 22 % av de undersökta underkändes av medicinska skäl mot 18 % under 1958. Av kassationsorsakerna dominerade liksom tidigare ögonfelen kraftigt över alla övriga sjukdomar och lyten.

Av i *flygtjänst varande personal* godkändes under 1959 vid den årliga undersökningen — som rutinmässigt utföres av läkarna på resp. förband — 92 % för fortsatt sådan tjänstgöring mot 91 % under 1958, medan 6,8 % (8 %) godkändes med viss inskränkning i flygtjänstgöringen och 1,2 % (1 %) underkändes.

5. Olycksfall i samband med flygning

Enligt flygvapnets haveristatistik var förlusterna av personal och materiel 1959 något större än under 1958 (antalet flyghaverier med dödsfall 12 mot 9 och antalet dödsfall 15 mot 11) men understeg väsentligt medeltalet för femårsperioden 1954—1958 trots de däri ingående låga siffrorna från 1958. En sammanställning av antalet olycksfall i samband med flygning återfinnes i tabell 8.

Fallskärmshopp med lycklig utgång företogs under året i 25 fall, vilket är det utan jämförelse högsta antal som någonsin förekommit under ett år. Motsvarande siffra för 1958 var 12. 5 fallskärmshopp misslyckades. Ökningen av antalet fallskärmshopp har betingats av moderniseringar i säkerhetsutrustningen

som dels ökat möjligheterna att i nöd lämna flygplanet, dels ökat säkerheten och personalens förtroende för materieln.

6. Sjuktransportflygningar

Efter överenskommelse med luftfartsstyrelsen dirigeras numera all sjuktransportflygning i landet av centrala flygsäkerhetsavdelningen i flygstaben. Då så varit möjligt eller lämpligt har för denna verksamhet utnyttjats civila flygplan och helikoptrar. I vissa fall har dock

flygvapnet ställt transportflygplan och flygande personal till förfogande.

Under 1959 utförde sålunda flygvapnet 29 ambulansflygningar med en sammanlagd flygsträcka (med passagerare) på 15 093 kilometer. De sjukdomar som nödvändiggjort dessa flygtransporter har huvudsakligen varit akuta njursjukdomar.

Armén utförde under 1959 en ambulansflygning med helikopter med en flygsträcka på 30 km.

Gustaf Severin

Flygöverläkare

Tab. 1. Sjukligheten bland försvarets personal år 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningsort	Kvarligg. från 1958	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Armén									
Manskap	190	6 262	6 435	3 905	3 353	2 909	4 230	2 978	3 104
<i>I. Milo</i>	<i>23</i>	<i>1 187</i>	<i>1 172</i>	<i>877</i>	<i>618</i>	<i>582</i>	<i>807</i>	<i>735</i>	<i>738</i>
1 Norra skånska inf.reg. (Kristianstad)	4	217	215	85	98	72	76	87	149
2 Södra » » (Ystad)	2	104	176	93	103	57	78	73	156
3 Kronobergs regemente (Växjö)	2	196	116	99	89	126	116	214	55
4 Norra Smålands reg. (Eksjö)	1	173	94	49	136	55	97	61	37
5 Skånska pansarreg. (Hässleholm)	3	44	52	54	22	32	44	38	23
6 Wendes artillerireg. (Kristianstad)....	1	81	149	56	23	51	81	55	53
7 Smålands artillerireg. (Jönköping)....	2	116	123	187	42	86	96	68	70
8 Skånska luftvärnsreg. (Malmö)	1	73	69	59	53	41	50	22	34
9 Göta ingenjörkår (Eksjö)	1	128	73	140	39	50	137	85	69
10 Skånska trängreg. (Hässleholm).....	6	55	105	55	13	12	32	32	92
<i>II. Milo.....</i>	<i>21</i>	<i>1 193</i>	<i>766</i>	<i>509</i>	<i>187</i>	<i>249</i>	<i>410</i>	<i>287</i>	<i>283</i>
1 Jämtlands fältjägarreg. (Östersund) ..	5	322	147	65	12	69	105	122	89
2 Hälsinge regemente (Gävle).....	3	160	239	125	14	37	99	50	65
3 Västernorrlands regemente (Sollefteå)	1	231	159	110	8	62	60	33	59
4 Norrlands artillerireg. (Östersund)....	7	171	78	57	8	19	52	46	14
5 Sundsvalls luftvärnskår (Sundsvall) ..	—	62	34	95	25	16	24	5	12
6 Norrlands trängreg. (Sollefteå)	5	247	109	57	120	46	70	31	44
<i>III. Milo</i>	<i>45</i>	<i>1 094</i>	<i>1 452</i>	<i>907</i>	<i>741</i>	<i>581</i>	<i>737</i>	<i>545</i>	<i>643</i>
1 Älvsborgs regemente (Borås)	9	118	204	60	31	87	62	57	101
2 Hallands » » (Halmstad)	8	221	238	102	108	49	99	103	88
3 Bohusläns » » (Uddevalla)	4	163	240	154	321	139	134	84	117
4 Livregementets husarer (Skövde)	3	62	20	118	19	43	59	49	43
5 Skaraborgs pansarregemente (Skövde)	6	138	150	76	58	82	141	67	86
6 Göta artilleriregemente (Göteborg) ..	8	96	146	100	22	55	60	41	31
7 Karlsborgs luftvärnsreg. (Karlsborg)...	2	108	107	39	48	38	79	62	56
8 Göteborgs luftvärnskår (Göteborg)....	—	72	122	66	60	22	37	21	28
9 Göta trängreg. (Skövde)	5	116	235	192	74	66	66	61	93
<i>IV. Milo.....</i>	<i>66</i>	<i>1 467</i>	<i>1 675</i>	<i>897</i>	<i>1 170</i>	<i>771</i>	<i>1 292</i>	<i>770</i>	<i>750</i>
1 Svea livgarde (Stockholm)	9	161	340	145	276	169	117	82	83
2 Livgrenadjärregementet (Linköping) ..	4	97	73	56	9	47	258	80	55
3 Södermanlands regemente (Strängnäs)	2	153	160	93	241	31	103	113	88
4 Livgardesskvadronen (Stockholm)	3	117	64	62	35	65	124	58	44
5 Göta pansarlivgarde (Enköping).....	4	72	57	20	7	28	59	31	27
6 Svea artillerireg. (Stockholm)	3	80	120	55	75	58	100	30	95

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Avförda				Kvarligg. till 1960	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
					Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Tvåfaldigt odug- liga till fortsatt krigstjänstg.	Odugliga till fort- satt krigstjänstg.	Döda		vid truppen	Å militär- sjukhus	Å civilt sjuk- hus	Summa	
5 514	4 201	4 607	3 439	50 987	44 812	4 018	2 159	11	127	83 242	161 435	21 582	266 259	1,9
1 244	809	904	563	10 236	8 896	929	411	2	21	14 370	32 774	4 686	51 830	2,1
200	127	206	72	1 604	1 487	70	46	—	5	2 334	3 773	651	6 758	1,9
199	83	109	80	1 311	1 076	134	102	—	1	1 398	3 913	617	5 928	1,6
142	97	80	53	1 383	1 294	71	15	—	5	1 865	5 488	843	8 196	2,4
77	43	32	62	916	851	43	21	—	2	1 538	6 479	738	8 755	2,6
31	37	26	16	419	418	1	2	—	1	1 054	1 504	425	2 983	2,0
104	94	89	66	902	823	55	25	—	—	959	3 244	264	4 467	1,9
144	97	77	78	1 184	926	167	88	1	4	845	2 588	397	3 830	1,3
78	46	56	34	615	490	73	53	—	—	1 275	1 344	214	2 833	1,7
123	120	119	60	1 143	868	236	36	1	3	1 305	3 170	308	4 873	2,0
146	65	110	42	759	663	79	23	—	—	1 797	1 271	229	3 297	1,0
683	511	613	422	6 113	5 599	399	117	3	16	11 721	21 214	2 175	35 110	2,0
159	93	138	103	1 421	1 176	119	44	—	7	3 122	5 062	453	8 637	2,6
204	187	167	62	1 409	1 269	108	31	—	4	1 251	5 995	342	7 588	2,2
137	60	79	113	1 111	1 097	10	2	1	2	1 918	3 479	588	5 985	1,6
62	55	80	48	690	673	19	3	—	2	1 225	1 685	340	3 250	1,7
25	24	31	29	382	320	43	19	—	—	170	1 097	148	1 415	1,1
99	92	118	67	1 100	1 064	20	18	2	1	1 035	3 896	244	5 175	2,2
993	725	785	634	9 837	8 376	949	537	—	20	17 116	27 477	4 065	48 658	2,1
158	78	120	59	1 135	909	155	77	—	3	2 502	3 338	905	6 745	1,5
92	102	134	89	1 415	1 357	51	13	—	2	3 049	2 977	606	6 632	2,4
243	148	121	132	1 996	1 564	241	192	—	3	1 121	7 249	548	8 918	4,1
61	37	32	46	589	564	23	5	—	—	761	1 995	287	3 043	1,5
159	89	111	79	1 236	958	180	101	—	3	2 625	2 652	661	5 938	1,6
46	48	64	62	771	659	78	42	—	—	843	2 861	296	4 000	1,9
92	47	69	25	770	718	29	17	—	8	2 161	2 402	388	4 951	2,0
62	62	53	46	651	651	—	—	—	—	1 159	2 216	184	3 559	2,3
80	114	81	96	1 274	996	192	90	—	1	2 895	1 787	190	4 872	2,5
1 447	1 144	1 184	996	13 563	11 434	1 247	888	5	55	23 045	41 842	4 819	69 706	1,8
254	138	168	136	2 069	1 120	471	478	—	9	2 726	5 792	256	8 810	2,0
108	95	63	97	1 032	1 013	6	19	1	3	1 042	5 325	484	6 851	1,8
75	64	54	58	1 233	1 203	7	21	—	4	1 695	4 048	427	6 170	1,6
53	60	61	44	787	705	60	20	1	4	1 681	2 512	298	4 491	1,6
61	51	47	51	511	326	92	95	—	2	898	1 897	208	3 003	1,3
104	99	94	93	1 003	879	89	30	—	8	1 440	3 267	230	4 937	2,4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Truppförband och förläggningssort	Kvarligg. från 1958	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
7 Östgöta luftvärnsreg. (Linköping)	2	53	57	54	45	31	75	31	32
8 Roslagens luftvärnsreg. (Norrtälje) ..	2	109	150	123	47	72	83	69	84
9 Svea ingenjörkår (Stockholm)	19	159	134	71	220	78	68	45	73
10 Upplands signalregemente (Uppsala) ..	4	87	93	27	16	39	52	36	39
11 Svea trängreg. (Linköping)	6	158	188	53	10	37	116	109	55
12 Infanteriets kadettskola (Stockholm) ..	—	23	30	17	25	19	19	20	18
13 Krigsskolan (Stockholm)	1	26	27	25	13	7	17	32	6
14 Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) ..	2	114	99	72	109	46	66	16	27
15 Infanteriskjutskolan (Stockholm)	5	58	81	21	39	42	30	16	24
16 Ridskolan (Strömsholm)	—	—	2	3	3	2	4	2	—
17 Tygförvaltningsskolan (Stockholm) ..	—	—	—	—	—	—	1	—	—
<i>V. Milo</i>	14	625	563	250	240	183	394	294	352
1 Värmlands regemente (Karlstad)	3	168	200	94	17	38	85	59	60
2 Livregementets grenadjärer (Örebro) ..	5	154	153	89	126	48	108	140	94
3 Dalregementet (Falun)	6	145	67	33	18	53	137	35	116
4 Bergslagens art.reg. (Kristinehamn) ..	—	158	143	30	25	21	49	42	54
5 Artilleriskjutskolan (Villingsberg)	—	—	—	4	54	23	15	18	28
<i>VI. Milo</i>	16	452	543	407	95	211	453	215	248
1 Norrbottens regemente (Boden)	4	94	82	58	20	53	98	44	54
2 Västerbottens regemente (Umeå)	4	68	133	64	7	20	74	39	41
3 Norrlands dragonregemente (Umeå) ..	—	32	34	41	17	23	70	48	24
4 Bodens artilleriregemente (Boden)	1	60	86	136	27	25	60	14	37
5 Luleå luftvärnskår (Luleå)	2	45	40	17	15	15	27	18	12
6 Bodens ingenjörkår (Boden)	—	55	60	46	6	29	45	20	30
7 Norrlands signalbataljon (Boden)	—	39	64	14	—	28	39	16	25
8 Arméns jägarskola (Kiruna)	—	42	26	27	2	2	27	11	16
9 Norrbottens pansarbataljon (Boden) ..	—	17	18	4	1	16	13	5	9
<i>VII. Milo</i>	5	244	264	58	302	332	137	132	90
1 Gotlands infanteriregemente (Visby) ..	3	159	204	42	231	240	117	113	67
2 Gotlands artillerikår (Visby)	2	85	60	16	71	92	20	19	23
Övrig personal	233	1 338	1 399	1 080	897	768	824	480	611
1 I. militärområdet	42	266	264	202	146	118	153	77	114
2 II. "	23	176	190	103	129	90	120	66	82
3 III. "	38	241	234	182	140	120	128	86	85
4 IV. "	83	391	437	365	285	261	237	143	190
5 V. "	10	102	92	55	52	36	38	27	44
6 VI. "	30	176	150	151	129	113	126	70	79
7 VII. "	7	36	32	22	16	30	22	11	17

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Avförda				Kvarligg. till 1960	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar	
					Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	Tufalligt odug- liga till fortsatt krigstjänstg.	Odugliga till fort- satt krigstjänstg.	Döda		vid truppen	å militär- sjukhus	å civilt sjuk- hus	Summa		
89	53	32	53	605	463	98	45	—	1	1 046	1 803	561	3 410	1,9	7
156	158	211	77	1 339	1 325	5	5	—	6	2 258	3 364	519	6 141	2,6	8
306	201	185	117	1 657	1 239	320	111	1	5	3 020	3 939	270	7 229	2,1	9
74	58	54	28	603	545	27	30	2	3	763	3 649	414	4 826	1,7	10
97	59	25	53	960	928	25	7	—	6	3 187	2 362	889	6 438	2,0	11
21	30	28	63	313	305	8	—	—	—	589	159	—	748	0,6	12
—	4	23	15	195	194	1	1	—	—	430	926	31	1 387	1,7	13
27	42	94	60	772	751	10	10	—	3	1 273	1 301	134	2 708	1,5	14
20	22	36	45	434	395	28	16	—	—	820	1 498	74	2 392	1,8	15
1	4	3	2	26	25	—	—	—	1	138	—	24	162	2,0	16
1	6	6	4	18	18	—	—	—	—	39	—	—	39	0,4	17
730	534	502	466	5 133	4 788	262	92	—	5	9 206	17 170	1 760	28 136	2,0	
162	112	93	58	1 146	1 139	7	2	—	1	1 062	4 755	486	6 303	1,9	1
186	177	182	194	1 651	1 526	80	48	—	2	3 114	7 045	713	10 872	2,6	2
317	190	187	187	1 485	1 469	15	5	—	2	3 986	3 187	364	7 537	2,3	3
64	55	40	27	708	516	157	35	—	—	890	1 720	131	2 741	1,2	4
1	—	—	—	143	138	3	2	—	—	154	463	66	683	1,0	5
286	293	416	254	3 873	3 713	113	56	1	6	3 231	16 431	2 793	22 455	1,7	
57	65	127	63	815	815	1	1	—	2	432	3 790	887	5 109	1,8	1
41	55	62	35	643	610	28	12	—	2	593	2 586	447	3 626	1,9	2
21	20	38	13	381	373	5	3	—	—	168	1 599	330	2 097	1,6	3
43	37	27	13	565	560	3	2	—	1	1 000	1 791	607	3 398	1,5	4
23	31	38	24	305	268	25	14	—	—	238	1 150	170	1 558	1,7	5
45	27	44	30	437	387	32	17	1	—	420	1 815	384	2 619	2,1	6
19	21	28	35	328	318	8	2	—	—	179	1 617	216	2 012	1,8	7
21	23	33	16	246	232	10	4	—	—	164	1 355	99	1 618	2,1	8
16	14	19	21	153	150	1	1	—	1	37	728	53	818	1,4	9
131	185	203	104	2 182	2 006	119	58	—	4	4 553	4 527	1 284	10 364	2,2	
80	154	134	92	1 633	1 517	84	33	—	2	3 910	2 694	1 060	7 664	2,4	1
51	31	69	12	549	489	35	25	—	2	643	1 833	224	2 700	1,8	2
1 078	1 187	1 355	1 128	12 295	12 273	—	3	22	230	110 929	8 524	14 886	129 339	2,5	
195	171	213	196	2 115	2 105	—	—	6	46	19 035	483	2 359	21 877	2,6	1
143	182	157	118	1 556	1 545	—	—	3	31	13 459	243	2 362	16 064	2,6	2
170	196	197	172	1 951	1 948	—	—	5	36	19 821	392	1 850	22 063	3,0	3
331	370	451	360	3 921	3 925	—	3	1	75	34 571	1 886	4 255	40 712	2,8	4
60	80	93	78	757	756	—	—	4	7	5 919	213	1 247	7 379	2,5	5
137	151	209	178	1 669	1 669	—	—	3	27	14 996	240	2 336	17 572	2,3	6
42	37	35	26	326	325	—	—	—	8	3 128	67	477	3 672	2,2	7

1	2	3	4	5	6	7	8	8	10
Förband	Kvarligg. från 1958	Under året insjuknade							
		Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti
Marinen									
Manskap	54	1 182	1 512	965	821	611	455	390	689
1 Flottans fartyg	7	96	184	143	118	123	104	76	146
2 Flottan i övrigt	32	236	452	285	293	231	152	107	223
3 Stockholm	12	113	95	118	102	76	65	58	80
4 Karlskrona	16	95	318	138	158	139	71	40	115
5 Göteborg	4	28	39	29	33	16	16	9	28
6 Kustartilleriet	8	743	738	480	381	229	171	175	297
7 Vaxholm	1	362	285	162	108	68	40	32	139
8 Karlskrona	6	118	175	158	152	78	63	77	98
9 Färösund	1	32	42	31	14	12	11	10	10
10 Älvsborg	—	161	117	69	74	41	34	45	41
11 Hemsö	—	70	119	60	33	30	23	11	9
12 Skolor	7	57	138	157	29	28	28	32	23
13 Sjökrigsskolan	—	10	28	17	5	4	10	20	3
14 Marinens skolor Berga	7	47	110	40	24	24	18	12	20
Övrig personal									
	61	427	450	349	338	199	173	115	189
1 Flottans fartyg	—	11	9	9	9	5	10	7	13
2 Flottan i övrigt	17	129	113	91	87	55	46	25	54
3 Kustartilleriet	41	247	256	219	205	111	93	67	97
4 Skolor	3	40	42	30	37	28	24	16	25
Flygvapnet									
Manskap	26	798	1 149	809	684	587	449	255	515
1 F 1. Västmanlands flygflottilj	—	76	61	47	43	32	21	18	29
2 F 2. Roslagens flygkår	2	28	60	42	32	17	20	14	30
3 F 3. Östgöta flygflottilj	—	27	58	27	29	36	18	16	36
4 F 4. Jämtlands „	2	42	24	26	23	46	21	3	3
5 F 5. Krigsflygskolan	4	26	44	72	45	14	20	3	33
6 F 6. Västgöta flygflottilj	3	17	35	65	38	15	19	2	14
7 F 7. Skaraborgs „	2	52	46	54	31	33	15	16	33
8 F 8. Svea „	—	69	133	61	72	42	43	27	43
9 F 9. Göta „	2	60	108	74	86	68	52	26	50
10 F 10. Skånska „	3	39	94	38	36	28	35	28	30
11 F 11. Södermanlands „	2	64	87	69	55	38	26	13	39
12 F 12. Kalmar „	—	61	58	44	35	26	5	10	10
13 F 13. Brävdalla „	3	33	37	21	28	28	22	14	33
14 F 14. Hallands „	—	19	38	23	15	19	16	8	19
15 F 15. Hälsinge „	1	42	45	15	14	26	23	8	10
16 F 16. Upplands „	—	55	59	43	30	34	32	17	26
17 F 17. Blekinge „	1	35	63	33	32	41	24	15	33
18 F 18. Södertörns „	1	37	72	28	33	32	25	12	22
19 F 21. Norrbottens flygbaskår	—	11	27	27	7	12	12	5	22
Övrig personal									
	73	700	889	646	623	435	425	229	393

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Septem- ber	Oktober	Novem- ber	December	Summa	Avförda					Kvarligg. till 1960	Antal sjukdagar				Antal sjukdagar per 100 tjänst- göringsdagar
					Dugliga till fortsatt krigs- tjänstgöring	tillfälligt odug- liga till fortsatt krigstjänstg.	Odugliga till fort- satt krigstjänstg.	Döda	vid truppen		å militär- sjukhus	å civilt sjuk- hus	Summa		
732	559	657	521	9 044	8 019	675	347	3	54	23 642	25 429	5 019	54 090	2,1	
117	78	112	133	1 430	1 343	14	69	—	11	3 225	2 890	277	6 392	1,0	
159	181	305	223	2 847	2 617	128	98	—	36	11 551	8 203	2 512	22 266	3,1	
71	84	107	95	1 064	1 049	—	9	—	18	5 024	2 700	272	7 996	3,4	
68	77	169	111	1 499	1 326	114	62	—	13	4 339	5 085	1 829	11 253	2,7	
20	20	29	17	284	242	14	27	—	5	2 188	418	411	3 017	4,5	
406	255	187	136	4 198	3 488	531	178	2	7	7 486	12 318	1 802	21 606	2,1	
58	86	65	33	1 438	1 113	261	64	—	1	2 558	4 152	163	6 873	2,1	
180	92	54	49	1 294	1 125	119	51	1	4	2 255	3 941	942	7 138	2,3	
16	10	8	13	209	197	9	4	—	—	413	1 231	28	1 672	2,0	
52	42	40	29	745	647	54	42	—	2	1 346	1 858	386	3 590	1,9	
100	85	20	12	512	406	88	17	1	—	914	1 136	283	2 333	1,5	
50	45	53	29	569	571	2	2	1	—	1 380	2 018	428	3 826	1,7	
9	14	18	7	145	145	—	—	—	—	276	550	101	927	1,6	
41	31	35	22	424	426	2	2	1	—	1 104	1 468	327	2 899	1,7	
250	274	370	328	3 462	3 453	2	4	3	61	28 751	746	3 759	33 256	2,5	
16	9	11	15	124	116	2	4	—	2	576	95	154	825	0,5	
69	96	114	114	993	985	—	—	2	23	10 124	202	1 613	11 939	2,8	
131	134	212	168	1 970	1 975	—	—	1	35	15 705	328	1 601	17 634	2,7	
34	35	33	31	375	377	—	—	—	1	2 346	121	391	2 858	2,2	
804	767	836	506	8 154	7 614	371	158	4	33	20 655	20 910	4 711	46 276	1,9	
34	43	44	39	487	412	52	21	—	2	741	1 647	314	2 702	1,4	
24	36	16	11	330	297	23	12	—	—	911	1 106	58	2 075	1,1	
83	41	26	15	412	355	47	6	—	4	464	1 333	108	1 905	1,3	
19	26	35	15	283	275	5	5	—	—	977	828	335	2 140	1,5	
37	40	60	36	430	397	23	10	—	4	1 033	1 775	609	3 417	1,5	
56	27	22	11	321	267	48	9	—	—	442	1 040	226	1 708	1,5	
35	32	23	22	392	387	—	2	—	5	1 785	1 344	297	3 426	2,7	
26	87	61	51	715	691	15	8	—	1	2 147	1 078	148	3 373	2,1	
75	57	91	69	816	811	2	—	—	5	2 544	655	564	3 763	2,2	
23	30	19	48	448	442	1	5	1	2	1 287	1 317	203	2 807	1,6	
82	78	85	33	669	644	23	2	—	2	1 339	1 464	286	3 089	1,6	
40	15	59	20	383	382	—	1	—	—	961	871	118	1 950	1,5	
81	44	35	19	395	380	—	15	—	3	1 503	772	326	2 601	1,3	
20	16	14	11	218	216	1	—	—	1	462	989	110	1 561	1,4	
50	22	26	6	287	231	45	12	—	—	318	1 087	128	1 533	1,2	
33	43	39	18	429	379	30	18	1	1	531	1 311	326	2 168	1,3	
22	42	42	34	416	406	6	5	2	2	1 844	673	266	2 783	1,6	
40	37	28	21	387	343	34	10	—	1	751	814	138	1 703	1,7	
24	51	111	27	336	303	16	17	—	—	615	806	151	1 572	1,0	
532	598	794	635	6 849	6 837	—	—	7	78	43 947	1 307	6 295	51 549	2,7	

Tab. 3. Sjukdomar bland personal vid försvaret år 1959

Anm. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	Ar- mén	Mari- nen	Flyg- vap- net	Sum- ma	
I. Infektionssjukdomar och para- sitära sjukdomar	1 177	388	322	1 887	56	31	112	199	2 086
A 1 Respirationsorganens tuberkulos	321	50	30	401	2	2	1	5	406
A 2 Tuberkulos i meningerna och centrala nervsystemet	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 3 Tuberkulos i tarmarna, peritoneum och mesenteriets lymfkörtlar	6	—	1	7	—	—	—	—	7
A 4 Tuberkulos i ben och leder	5	—	—	5	—	—	—	—	5
A 5 Annan tuberkulos	12	2	—	14	1	—	2	3	17
A 6 Medfödd syfilis	—	—	1	1	—	—	—	—	1
A 7 Tidig syfilis (primär och sekundär)	1	1	—	2	—	—	—	—	2
A 8 Tabes dorsalis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 9 Paralysis générale	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 10 Annan syfilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 11 Gonokockinfektioner	59	121	10	190	3	—	2	5	195
A 12 Tyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 13 Paratyfus och annan Salmonella- infektion	7	2	1	10	2	1	—	3	13
A 14 Asiatisk kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 15 Brucellos (undulantfeber)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 16 Dysenteri	—	1	—	1	—	—	—	—	1
A 17 Scharlakansfeber	22	9	3	34	—	—	2	2	36
A 18 Streptokockangina	85	—	59	144	—	—	34	34	178
A 19 Rosfeber	2	4	1	7	2	—	1	3	10
A 20 Septikemi och septikopyemi	2	1	—	3	—	—	—	—	3
A 21 Difteri	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 22 Kikhosta	1	—	—	1	—	—	1	1	2
A 23 Meningokockinfektion	2	—	12	14	—	—	1	1	15
A 24 Pest	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 25 Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 26 Stelkramp	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 27 Mjältbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 28 Akut barnförlamning	4	—	—	4	—	4	—	4	8
A 29 Inhemsk sömnsjuka	3	1	—	4	1	3	—	4	8
A 30 Akut barnförlamning; följd tillstånd och inhemsk sömnsjuka; följd till- stånd	19	4	3	26	—	—	—	—	26
A 31 Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 32 Mässling	5	—	1	6	—	—	—	—	6
A 33 Gula febern	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 34 Epidemisk hepatit	20	9	4	33	7	7	3	17	50
A 35 Vattuskräck	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 36 Fläckfeber och andra rickettsiasjuk- domar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 37 Frossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 38 Sugmasksjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 39 Blåsmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 40 Filariasjukdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 41 Hakmasksjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 42 Andra masksjukdomar	9	8	—	17	—	1	—	1	18
A 43 Mjuk schanker (036)	—	2	—	2	—	—	—	—	2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
Lymphogranuloma inguinale venereum (037)	—	1	—	1	—	—	—	—	1
Livsmedelsförgiftning (049)	1	2	—	3	—	1	—	1	4
Röda hund (086)	174	84	10	268	11	3	—	14	282
Vattkoppor (087)	161	39	32	232	7	5	6	18	250
Bältros (088)	29	2	5	38	8	2	5	15	51
Påssjuka (089)	131	31	25	187	9	2	8	19	206
Övriga	96	14	124	234	3	—	46	49	283
II. Tumörer	45	5	11	61	31	8	15	54	115
A 44 Malign tumör i munhåla och svalg ..	1	—	—	1	1	—	—	1	2
A 45 Malign ösofagustumör	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 46 Malign ventrikeltumör	1	1	1	3	1	1	—	2	5
A 47 Malign tunn/grovtarmtumör	—	—	—	—	2	—	1	3	3
A 48 Malign rektaltumör	1	—	—	1	—	—	—	—	1
A 49 Malign tumör i larynx	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 50 Malign tumör i trakea, bronk, lunga och pleura	—	—	—	—	2	1	1	4	4
A 51 Malign tumör i mamma	—	—	—	—	1	—	3	4	4
A 52 Malign tumör i cervix uteri	—	—	—	—	—	1	—	1	1
A 53 Malign tumör i uterus	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 54 Malign prostatatumör	—	—	—	—	—	1	—	1	1
A 55 Malign tumör i huden	6	—	—	6	1	1	1	3	9
A 56 Malign bentumör, malign tumör i bindväv och muskulatur	—	—	—	—	2	—	—	2	2
A 57 Malign tumör på annat ställe	5	—	1	6	2	2	1	5	11
A 58 Leukemi och aleukemi	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 59 Lymfosarkom och andra svulster i lymfatiska systemet och blodbildande organen	3	—	1	4	—	—	1	1	5
A 60 Benign tumör och tumör av icke angiven art	28	4	8	40	17	1	7	25	65
III. IV. Allergiska sjukdomar. Endokrina systemets sjukdomar. Ämnesomsättningsjukdomar. Nutritionsrubbningar. Blodbildande organens och blodets sjukdomar	332	60	87	479	60	17	17	94	573
A 61 Atoxisk struma	10	2	1	13	2	1	2	5	18
A 62 Tyreotoxikos	3	—	—	3	1	—	1	2	5
A 63 Sockersjuka	68	8	11	87	10	1	2	13	100
A 64 Avitaminoser och andra bristsjukdomar	1	—	—	1	1	1	—	2	3
A 65 Anemi	9	2	1	12	12	6	—	18	30
A 66 Allergiska sjukdomar. Sjukdomar i andra endokrina organ, andra ämnesomsättningsrubbningar och andra sjukdomar i blodbildande organen och blodet	241	48	74	363	34	8	12	54	417
V. Mentala sjukdomar. Psykoneuroser. Patologiska personlighetstyper	1 287	313	138	1 738	175	62	96	333	2 071
A 67 Schizofreni (300)	67	22	4	93	1	1	2	4	97
Manisk-depressiv psykos (301)	132	15	6	143	30	1	3	34	177

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
Övriga mentala sjukdomar	68	6	31	105	13	3	47	63	168
A 68 Psykoneuros och abnorm personlighet	977	254	95	1 326	130	57	42	229	1 555
A 69 Mentala defekter	43	26	2	71	1	—	2	3	74
VI. Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	1 232	206	144	1 582	322	64	188	574	2 156
A 70 Hjärnans och ryggmärgens kärlsjukdomar	1	2	2	5	7	—	—	7	12
A 71 Meningit	14	7	2	23	1	—	1	2	25
A 72 Sclerosis disseminata	4	—	2	6	1	—	—	1	7
A 73 Fallandesot	39	14	4	57	1	—	—	1	58
A 74 Inflammatoriska ögonsjukdomar	125	31	14	170	31	7	19	57	227
A 75 Grå starr	1	—	—	1	1	—	1	2	3
A 76 Grön starr	2	—	1	3	1	—	—	1	4
A 77 Inflammation i mellanörat och mastoidit	527	103	56	686	62	14	28	104	790
A 78 Migrän (354)	94	6	14	114	59	9	32	100	214
Ischias (363)	182	15	3	200	70	2	32	104	304
Andra sjukdomar i nervsystemet och sinnesorganen	243	28	46	317	88	32	78	198	515
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar ..	345	77	51	473	120	36	39	195	668
A 79 Reumatisk feber	32	13	8	53	3	1	2	6	59
A 80 Kroniska reumatiska hjärtsjukdomar	12	3	5	20	1	—	—	1	21
A 81 Arteriosclerotiska och degenerativa hjärtsjukdomar	22	1	2	25	9	1	1	11	36
A 82 Andra hjärtsjukdomar	71	31	5	107	22	9	8	39	146
A 83 Hypertoni med hjärtsjukdom	29	—	—	29	12	1	3	16	45
A 84 Hypertoni utan uppgift om hjärtsjukdom	55	5	4	64	19	2	1	22	86
A 85 Artärsjukdomar	21	2	2	25	3	2	—	5	30
A 86 Andra cirkulationsorganens sjukdomar	103	22	25	150	51	20	24	95	245
VIII. Respirationsorganens sjukdomar	27 634	4 962	4 350	36 946	7 621	2 192	4 081	13 894	50 840
A 87 Vanlig förkylning (470)	8 283	545	1 031	9 859	3 045	683	1 541	5 269	15 128
Akut sinuit (471)	682	77	244	1 003	160	19	75	254	1 257
Akut faryngit (472)	5 959	1 783	1 323	9 065	1 450	583	1 020	3 053	12 118
Akut tonsillit (473)	4 791	1 079	732	6 602	764	170	336	1 270	7 872
Akut laryngit och tracheit (474)	615	54	283	952	344	46	164	554	1 506
Övriga akuta infektioner i övre luftvägarna	3 629	810	338	4 777	1 300	532	674	2 506	7 283
A 88 Influensa	569	128	112	809	138	60	117	315	1 124
A 89 Lobär lunginflammation	69	1	3	73	7	2	1	10	83
A 90 Bronkopneumoni	250	46	27	323	30	16	10	56	379
A 91 Primär atypisk pneumoni; annan eller icke preciserad pneumoni	65	7	4	76	69	—	1	70	146
A 92 Akut bronkit	2 530	379	218	3 127	284	77	120	481	3 608
A 93 Kronisk bronkit; icke preciserad	22	—	2	24	8	—	2	10	34
A 94 Hyperplastiska tonsiller och adenoider	41	13	5	59	2	—	3	5	64
A 95 Pleuraempyem; lungabscess	—	—	—	—	1	—	—	1	1
A 96 Lungsäcksinflammation	26	3	1	30	—	1	3	4	34
A 97 Halsböld (511)	35	15	4	54	4	2	2	8	62
Kronisk sinuit (513)	7	1	—	8	1	—	—	1	9
Andra sjukdomar i respirationsorganen	61	15	23	99	14	1	12	27	126

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar	Manskap				Övrig personal				Totalt
	Ar-mén	Mar-linen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mar-linen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
IX. Digestionsorganens sjukdomar . . .	5 921	1 088	1 274	8 233	1 730	401	1 296	3 427	11 660
A 98 Tandernas och tandregionens sjukdomar	203	46	71	320	41	6	44	91	411
A 99 Magsår	157	11	25	193	48	12	15	75	268
A 100 Duodenalsår	354	18	46	478	47	18	16	81	559
A 101 Gastrit; duodenit	765	135	155	1 055	190	38	66	294	1 349
A 102 Appendicit	309	55	60	424	82	8	18	108	532
A 103 Tarmobstruktion; abdominalt bräck	143	31	60	234	16	8	70	94	328
A 104 Gastroenterit och kolit	3 390	606	823	4 819	1 172	275	1 015	2 462	7 281
A 105 Levercirros, skrumplever	6	1	1	8	—	—	6	6	14
A 106 Gallstenssjukdom, kolecystit	60	9	16	85	77	27	28	132	217
A 107 Stomatit (536)	8	4	6	18	—	3	5	8	26
Analfissur, analfistel (574)	15	1	—	16	4	1	5	11	27
Perianal och periproktal abscess	6	1	1	8	2	—	—	2	10
Bukhinneinflammation (576)	1	—	—	1	1	—	—	1	2
Andra sjukdomar i digestionsorganen	504	60	10	574	50	5	8	63	637
X. Urogenitalorganens sjukdomar	385	88	70	543	217	90	172	479	1 022
A 108 Akut nefrit	67	19	12	98	7	9	7	23	121
A 109 Kronisk nefrit; icke preciserad	45	9	3	57	3	—	—	3	60
A 110 Infektiösa njursjukdomar	22	2	3	27	6	2	2	10	37
A 111 Sten i urinorganen	37	14	10	61	31	24	34	89	150
A 112 Prostatahyperplasi	3	—	—	3	3	1	—	4	7
A 113 Sjukdomar i mamma	6	—	—	6	5	—	1	6	12
A 114 Cystit (605)	31	—	16	47	25	15	11	51	98
Uretrit, ej venerisk (607)	10	10	4	24	6	12	3	21	45
Prostatit (611)	29	6	—	35	7	2	2	11	46
Hydrocele testis (613)	27	4	2	33	3	2	9	14	47
Andra sjukdomar i urogenitalorganen	108	24	20	152	121	23	103	247	399
XI. Havandeskapets, förlossningens och barnsängstidens sjukdomar	—	—	—	—	17	4	15	36	36
A 115 Feber under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	1	—	3	4	4
A 116 Havandeskapsförgiftning. Förgiftning under barnsängstiden	—	—	—	—	—	—	2	2	2
A 117 Havandeskapsblödning och blödning vid förlossningen	—	—	—	—	3	1	—	4	4
A 118 Abort utan uppgift om feber eller förgiftning	—	—	—	—	2	—	2	4	4
A 119 Abort med feber	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A 120 Andra komplikationer under havandeskapet, förlossningen, barnsängstiden	—	—	—	—	11	3	8	22	22
XII. XIII. Hudens och underhudens, skelettets och rörelseorganens sjukdomar	3 945	525	458	4 928	705	163	336	1 204	6 132
A 121 Furunkel och karbunkel (690)	261	81	64	406	48	12	36	96	502
Aktu lymfadenit (694)	66	19	6	91	10	8	1	19	110
Övriga infektioner i hud och underhud	106	16	11	133	21	5	6	32	165
A 122 Artrit och spondylit	143	67	12	222	33	28	20	81	303
A 123 Muskelreumatism och reumatism utan specifikation	859	113	109	1 081	259	61	73	393	1 474
A 124 Osteomyelit och periostit	58	5	1	64	2	1	1	4	68

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar		Manskap				Övrig personal				Totalt
		Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	Ar-mén	Mari-nen	Flyg-vap-net	Sum-ma	
A 125	Ankylos av led (737)	41	2	—	43	2	—	1	3	46
	Ryggradskrökning (745)	35	22	2	59	1	—	—	1	60
	Plattfot (746)	43	16	1	60	1	—	—	1	61
	Hallux valgus et varus (747)	23	—	—	23	7	—	—	7	30
	Andra deformiteter av ben och leder	431	36	66	533	107	18	69	194	727
A 126	Eksem (701)	206	37	64	307	59	10	16	85	392
	Osteokondros (732)	19	11	1	31	—	—	1	1	32
	Synovit, bursit, tendovaginit	425	30	27	482	29	4	23	56	538
	Andra hud-, ben- och ledsjukdomar	1 229	70	94	1 395	126	16	89	231	1 624
	XIV. Medfödda missbildningar	89	26	3	68	4	—	1	5	78
A 127	Kluven ryggrad och hjärnhinne-bräck	11	21	1	33	2	—	—	2	35
A 128	Medfödda missbildningar i cirkulationsorganen	2	—	1	3	—	—	—	—	3
A 129	Andra medfödda missbildningar . .	26	5	1	32	2	—	1	3	35
	XVI. Senilitet. Ofullständigt preciserade fall	1 254	295	118	1 667	334	217	108	654	2 321
A 136	Senilitet utan uppgift om sinnessjukdom	—	52	—	52	—	36	—	36	88
A 137	Sjukdoms- och dödsorsaken otillräckligt angiven eller okänd....	1 254	243	118	1 615	334	181	103	618	2 233
	XVII. Skador genom yttre våld och förgiftning	7 340	1 067	1 128	9 535	908	177	378	1 458	10 993
AN 138	Fraktur på skallen	32	21	5	58	3	3	2	8	66
AN 139	Fraktur på kotpelaren och bälén	50	8	6	64	14	—	4	18	82
AN 140	Fraktur på extremiteterna	630	116	77	823	96	33	28	157	980
AN 141	Urledvridning utan fraktur	139	51	15	205	25	14	9	48	253
AN 142	Stukning	1 433	295	294	2 022	200	37	106	343	2 365
AN 143	Skada (utan fraktur) på skalp, hjärnhinnor och hjärna	882	106	94	1 082	55	22	26	103	1 185
AN 144	Skada på bröst-, buk-, bäckenorgan (med eller utan sår, med eller utan brott på bröstben och revben)	114	18	11	143	8	16	4	28	171
AN 145	Övriga sår	915	136	182	1 233	195	26	100	321	1 554
AN 146	Ytskada, kontusion ej förut nämnd	1 505	69	188	1 762	170	16	67	253	2 015
AN 147	Främmande kropp genom naturlig öppning	11	2	5	18	3	—	—	3	21
AN 148	Bränn- och frätskada	67	17	13	97	31	6	13	50	147
AN 149	Förgiftning	66	12	11	89	4	2	4	10	99
AN 150	Förfrysning (1505)	21	2	1	24	9	—	—	9	33
	Elektricitetsskada (1505)	8	—	—	8	1	—	—	1	9
	Drunkning (1505)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Vaccinationsbesvär (1505)	780	306	165	1 151	7	—	6	13	1 164
	Övriga och ospecificerade skador..	687	8	61	756	82	2	9	93	849
	Summa	50 937	9 044	8 154	68 135	12 295	3 462	6 849	22 606	90 741

Tab. 4. Sjukdomar vid olika förband inom försvaret år 1959

Anm. Tabellen avser under året nytillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar								II. Tumörer		III, IV	V. Mentala sjukdomar		VI
	A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2-5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokockangina	A 32 Mässling	A 43 Röda hund (086)	A 43 Påssjuka (089)	A 6-43 Övriga	A 44-59 Malign tumör	A 60 Benign tumör	A 61-66 Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Årnesoms. sjd. Nutritionsrubbn. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68-69 Övriga	70-78 Nervsystemets sjukdomar
Manskap														
Armén	321	23	22	84	5	174	131	417	17	28	332	267	1 020	1 332
<i>I. Militärområdet</i>	75	3	5	6	—	86	12	95	7	5	81	57	149	287
1 Norra skånska infanterireg.	2	1	3	—	—	—	2	13	1	—	15	1	23	23
2 Södra »	5	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	4	15	60
3 Kronobergs regemente	3	—	—	—	—	—	41	5	14	—	2	4	2	21
4 Norra Smålands regemente	—	—	—	—	—	30	1	3	1	—	3	14	1	19
5 Skånska pansarregementet	—	—	—	—	—	1	—	5	—	—	3	—	1	4
6 Wendes artilleriregemente	2	—	—	—	—	—	—	32	—	4	5	3	20	28
7 Smålands artilleriregemente	17	1	—	—	—	6	1	7	3	1	15	8	51	81
8 Skånska luftvärnskåren	20	1	—	5	—	—	—	5	—	—	11	11	14	16
9 Göta ingenjörkår	26	—	—	—	—	8	2	9	—	—	22	12	20	23
10 Skånska trängregementet	—	—	2	1	—	—	1	3	—	—	5	—	2	12
<i>II. Militärområdet</i>	8	—	—	—	—	24	60	60	1	3	20	13	35	264
1 Jämtlands fältjägarreg.	—	—	—	—	—	19	34	6	—	—	4	—	4	40
2 Hälsinge regemente	8	—	—	—	—	1	4	34	—	2	7	1	19	76
3 Västernorrlands regemente	—	—	—	—	—	12	10	—	1	—	8	5	—	36
4 Norrlands artilleriregemente	—	—	—	—	—	1	10	2	—	—	—	1	—	42
5 Sundsvalls luftvärnskår	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	6	—	6
6 Norrlands trängregemente	—	—	—	—	—	3	—	3	1	—	—	—	12	64
<i>III. Militärområdet</i>	60	3	12	1	2	56	5	94	3	5	72	92	315	178
1 Älvsborgs regemente	7	2	—	—	—	1	3	18	—	1	17	17	40	20
2 Hallands »	1	—	10	—	—	1	—	6	—	1	—	—	21	10
3 Bohusläns »	16	—	2	—	1	3	—	10	—	3	8	4	121	46
4 Livregementets husarer	1	—	—	—	—	34	—	8	—	—	5	6	6	15
5 Skaraborgs pansarreg.	14	1	—	—	—	5	1	17	—	—	13	48	32	39
6 Göta artilleriregemente	4	—	—	—	1	1	1	5	—	—	14	2	24	25
7 Karlsborgs luftvärnsreg.	—	—	—	—	—	5	—	14	—	—	6	9	—	3
8 Göteborgs luftvärnskår	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	5	—	—	6
9 Göta trängregemente	17	—	—	1	—	3	—	13	3	—	4	6	71	14
<i>IV. Militärområdet</i>	145	15	1	76	3	5	15	59	4	4	99	60	406	273
1 Svea livgarde	97	7	—	12	—	—	4	6	1	1	28	13	169	51
2 Livgrenadjärregementet	—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	25	8
3 Södermanlands regemente	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	4	1	6	15
4 Livgardesskvadronen	3	—	1	—	—	—	2	6	—	—	20	—	35	25
5 Göta pansarlivgarde	1	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	8
6 Svea artilleriregemente	14	4	—	—	1	—	2	3	—	—	11	1	51	16

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Digestionsorganens sjukdomar			X	XI	XII. XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pharyngitis acuta (472, 473)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115—120 Havandeskaps, förlossn. o. barnsångstidens sjukdomar	A 121—126 Hudens och underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	A 127—129 Medfödda missbildningar	A 136—137 Senilitet. Ofullständigt preciserade fall	AN 138—150 Skador gm yttre våld och förgiftning	Summa
340	10 750	569	69	250	2 530	13 471	511	309	5 101	385	—	3 945	39	1 254	7 341	50 987
70	2 098	232	9	56	669	2 176	138	79	1 152	96	—	813	5	268	1 507	10 236
13	460	21	10	43	108	8	9	252	5	—	—	158	—	163	270	1 604 1
6	265	91	4	2	46	195	20	4	186	22	—	118	—	—	262	1 311 2
—	382	41	—	5	502	16	2	16	117	4	—	27	—	—	179	1 383 3
4	83	27	—	10	25	359	16	14	69	3	—	71	—	69	94	916 4
1	64	4	1	3	—	172	1	7	62	8	—	18	—	—	59	419 5
9	164	—	—	12	16	265	13	4	67	14	—	88	2	2	152	902 6
10	153	15	1	10	11	413	30	12	98	21	—	104	1	—	114	1 184 7
8	73	13	—	1	16	168	18	2	74	2	—	38	—	8	111	615 8
14	125	—	3	1	8	432	29	6	116	14	—	119	1	23	130	1 143 9
5	329	15	—	2	2	48	1	5	111	3	—	72	1	3	136	759 10
31	941	56	7	19	123	2 381	20	43	526	36	—	483	—	194	765	6 113
6	221	—	3	—	60	446	1	6	159	2	—	126	—	129	155	1 421 1
10	174	30	4	9	34	424	14	13	100	18	—	116	—	65	246	1 409 2
8	132	—	—	3	—	489	1	8	99	6	—	160	—	—	133	1 111 3
—	7	17	—	—	8	491	—	9	36	—	—	16	—	—	50	690 4
2	200	7	—	—	19	7	4	3	44	2	—	32	—	—	44	382 5
5	207	2	—	7	2	524	—	4	88	8	—	33	—	—	137	1 100 6
82	2 874	71	3	26	156	1 749	164	64	993	85	—	893	8	185	1 586	9 837
18	113	—	—	3	14	486	24	7	90	9	—	64	1	—	180	1 135 1
5	671	—	—	3	22	18	7	9	89	7	—	148	3	88	295	1 415 2
28	760	—	—	6	51	50	46	14	206	31	—	237	1	—	352	1 996 3
1	63	5	—	4	13	227	4	5	76	2	—	25	—	2	87	589 4
12	246	—	—	7	14	310	42	14	109	11	—	114	1	26	160	1 236 5
5	66	—	—	—	3	276	10	2	54	7	—	60	2	56	153	771 6
3	372	—	—	—	—	—	3	7	161	9	—	35	—	—	143	770 7
—	35	—	1	—	1	357	—	3	91	3	—	28	—	13	102	651 8
10	548	66	2	3	38	25	28	3	117	6	—	182	—	—	114	1 274 9
107	7 456	180	8	54	805	3 801	137	55	1 427	102	—	987	13	218	2 038	13 563
55	692	52	2	—	22	53	70	3	143	27	—	380	5	3	173	2 069 1
4	425	48	6	9	8	275	—	2	69	4	—	44	1	45	58	1 038 2
—	145	—	—	14	2	592	3	8	130	4	—	73	1	2	221	1 233 3
13	86	10	—	—	118	125	9	1	77	13	—	61	1	—	181	787 4
—	119	—	—	3	17	167	—	2	68	—	—	10	—	32	80	511 5
6	94	23	—	1	10	453	9	1	131	6	—	40	1	32	93	1 003 6

Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar								II. Tumörer		III, IV	V. Mentala sjukdomar		VI
	A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2—5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Schariakansfeber	A 18 Streptokokkangina	A 32 Mässling	A 43 Röda hund (086)	A 43 Påssjuka (089)	A 6—43 Övriga	A 44—59 Malign tumör	A 60 Benign tumör	A 61—66 Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Årnesoms. sjd. Nutritionsrubbn. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68—69 Övriga	A 70—78 Nervsystemets sjukdomar
7 Östgöta luftvärnsreg.	10	2	—	—	—	—	—	2	—	—	12	5	40	6
8 Roslagens "	1	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	12	20	33
9 Svea ingenjörkår	17	—	—	16	2	—	3	5	—	1	5	11	20	20
10 Upplands signalregemente..	2	1	—	48	—	1	—	4	—	—	7	1	17	12
11 Svea trängregemente	—	—	—	—	—	4	—	2	1	2	1	3	—	21
12 Infanteriets kadettskola ..	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	7
13 Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	2
14 Arméns underofficersskola ..	—	1	—	—	—	—	3	3	—	—	5	1	2	42
15 Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	6	11	15	6
16 Ridskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Tygförvaltningsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
V. Militärömrådet	10	2	2	—	—	2	14	64	2	3	22	31	48	53
1 Värmlands regemente.....	—	1	—	—	—	1	1	28	—	—	5	4	—	8
2 Livregementets grenadjärer ..	—	—	—	—	—	—	3	20	—	—	4	1	25	15
3 Dalregementet	—	—	2	—	—	—	9	11	2	—	3	—	6	11
4 Bergslagens art.-reg.	10	1	—	—	—	1	1	5	—	3	8	26	15	16
5 Art.skjutskolan Vällingsberg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3
VI. Militärömrådet	11	—	1	1	—	1	25	36	—	8	24	8	28	136
1 Norrbottens regemente ..	—	—	—	—	—	—	1	8	—	—	2	2	1	27
2 Västerbottens "	—	—	—	—	—	—	5	10	—	2	3	—	3	13
3 Norrlands dragonregemente ..	3	—	—	—	—	—	—	8	—	—	2	1	3	7
4 Bodens artilleriregemente..	—	—	—	1	—	—	—	4	—	1	6	1	8	25
5 Luleå luftvärnskår	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	2	1	—	10
6 Bodens ingenjörkår	4	—	—	—	—	—	2	2	—	4	3	1	11	27
7 Norrlands signalbataljon ..	1	—	1	—	—	—	16	1	—	1	5	1	—	13
8 Arméns jägarskola	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	5
9 Norrbottens pansarbataljon	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	9
VII. Militärömrådet	12	—	1	—	—	—	—	9	—	—	14	6	39	41
1 Gotlands infanteriregemente	7	—	1	—	—	—	—	9	—	—	12	6	24	30
2 Gotlands artillerikår	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	15	11
Marinen	50	2	9	—	—	83	32	212	2	4	61	33	230	197
1 Flottans fartyg	—	—	3	—	—	9	1	64	—	1	10	1	45	39
2 Flottan i övrigt.....	4	—	3	—	—	29	3	112	—	2	13	1	117	72
3 Stockholm	—	—	1	—	—	8	1	55	—	1	1	—	19	29
4 Karlskrona	4	—	2	—	—	21	1	46	—	1	11	1	62	31
5 Göteborg	—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	1	—	36	12
6 Kustartilleriet	44	2	3	—	—	41	26	28	2	—	34	30	111	74
7 Vaxholm	34	1	—	—	—	5	1	11	1	—	13	12	60	19
8 Karlskrona	10	1	1	—	—	1	20	13	—	—	11	14	25	23

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Dige- stionsorganens sjukdomar			X	XI	XII, XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulations- organens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pha- ryngitis acuta (472, 473)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lungin- flammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenital- organens sjukdomar	A 115—120 Havandeska- pels, förlossn. o. barnsängs- tidens sjukdomar	A 121—126 Hudens och underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	A 127—129 Medfödda missbildningar	A 136—137 Senillettet Ofull- ständigt preciserade fall	AN 138—150 Skador gm yttre våld och förgiftning	Summa
8	17	—	—	2	4	310	12	—	32	6	—	46	—	47	44	605
5	128	—	—	3	42	535	5	7	126	15	—	83	—	—	318	1 339
5	196	10	—	8	465	242	24	12	169	10	—	129	3	1	283	1 657
5	121	—	—	4	30	198	4	3	41	5	—	22	1	33	43	603
2	183	14	—	9	26	266	—	6	156	2	—	33	—	—	229	960
—	23	22	—	—	—	74	—	3	77	—	—	7	—	—	95	313
—	28	—	—	1	—	86	—	2	9	1	—	12	—	13	37	195
3	23	1	—	—	—	377	—	4	166	5	—	25	—	—	111	772
3	164	—	—	—	47	38	1	1	31	4	—	22	—	10	67	434
—	12	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	26
—	2	10	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	18
7	1 085	—	35	33	609	1 277	25	30	409	19	—	446	1	182	722	5 133
2	217	—	35	—	—	578	8	5	64	2	—	65	—	—	122	1 146
1	531	—	—	24	205	194	1	8	131	7	—	181	—	—	300	1 651
—	288	—	—	1	386	118	3	6	151	3	—	122	—	144	219	1 485
4	18	—	—	6	16	331	12	9	44	5	—	72	1	38	66	708
—	31	—	—	2	2	56	1	2	19	2	—	6	—	—	15	143
21	1 108	29	1	55	144	914	23	24	373	39	—	259	5	135	464	3 873
2	158	15	1	7	31	307	3	5	70	9	—	51	3	50	62	815
—	332	—	—	—	20	93	1	2	75	6	—	19	2	—	57	643
1	161	5	—	4	18	6	4	1	24	1	—	23	—	24	85	381
6	149	—	—	12	37	122	3	4	59	9	—	47	—	4	67	565
1	31	—	—	1	5	123	1	1	37	1	—	32	—	10	44	305
7	100	—	—	14	17	97	7	3	22	7	—	39	—	27	43	437
3	66	1	—	9	6	118	2	2	21	2	—	15	—	18	26	328
1	81	7	—	2	3	6	2	5	51	4	—	21	—	—	53	246
—	30	1	—	6	7	42	—	1	14	—	—	12	—	2	27	153
22	188	1	6	7	24	1 173	4	14	221	8	—	64	7	72	249	2 182
15	156	—	6	7	21	853	3	10	186	6	—	43	7	42	189	1 633
7	32	1	—	—	3	320	1	4	35	2	—	21	—	30	60	549
86	2 862	128	1	46	379	1 539	89	55	894	88	—	525	26	296	1 065	9 044
8	601	18	—	6	31	95	3	7	257	13	—	62	5	22	129	1 430
23	1 139	17	—	21	85	190	31	16	170	26	—	154	9	140	470	2 347
4	410	4	—	3	39	60	7	5	75	13	—	62	1	42	224	1 064
17	713	—	—	18	46	20	24	10	70	11	—	79	3	85	218	1 499
2	16	13	—	—	—	110	—	1	25	2	—	13	—	13	28	284
52	913	91	—	16	186	1 180	54	31	416	43	—	284	6	130	401	4 198
29	88	—	—	4	49	669	28	2	109	13	—	90	3	78	119	1 438
13	374	60	—	8	53	159	23	13	139	12	—	109	1	52	159	1 294

Förband	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	I. Infektionssjukdomar och parasitära sjukdomar								II. Tumörer		III, IV	V. Mentala sjukdomar		VI
	A 1 Respirationsorganens tuberkulos	A 2—5 Tuberkulos i andra organ	A 17 Scharlakansfeber	A 18 Streptokockangina	A 32 Mässling	A 43 Röda hund (086)	A 43 Påssjuka (089)	A 6—43 Övriga	A 44—59 Malign tumör	A 60 Benign tumör	A 61—66 Allergiska sjd. Endokrina syst. sjd. Ämnesoms. sjd. Nutritionsrubbn. Blodbild. org. o. blod. sjd.	A 67 Sinnessjukdom	A 68—69 Övriga	A 70—78 Nervsystemets sjukdomar
9 Fårösund	—	—	—	—	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—
10 Älvsborg	—	—	—	—	—	30	—	1	—	—	2	—	26	14
11 Hemsö	—	—	2	—	4	2	2	1	1	—	8	4	—	18
12 Skolor	2	—	—	—	4	2	2	8	—	1	4	1	7	12
13 Sjökrigsskolan	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	1	1	—	3
14 Marinens skolor Berga ..	2	—	—	—	—	3	2	7	—	—	3	—	7	9
Flygvapnet	80	1	3	59	1	10	25	198	3	8	87	41	97	144
1 F 1. Västmanlands flygf1.	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	5
2 F 2. Roslagens flygkår ..	6	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	1	9	8
3 F 3. Östgöta flygflottilj	1	—	—	—	—	—	2	1	1	1	3	1	11	11
4 F 4. Jämtlands »	1	—	—	25	—	—	4	2	—	—	—	—	—	12
5 F 5. Krigsflygskolan	3	—	2	—	—	2	—	6	—	1	10	7	2	7
6 F 6. Västgöta flygflottilj	4	—	—	3	1	1	—	1	—	—	6	4	—	8
7 F 7. Skaraborgs »	—	—	—	—	—	1	2	57	—	1	—	—	12	3
8 F 8. Svea »	1	—	—	22	—	—	1	5	—	—	10	1	5	8
9 F 9. Göta »	—	—	—	—	—	3	1	17	—	—	22	—	4	5
10 F 10. Skånska »	—	—	—	—	—	—	—	15	1	1	6	—	3	11
11 F 11. Södermanl. »	2	—	1	—	—	—	—	4	—	—	8	6	—	16
12 F 12. Kalmar »	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	—
13 F 13. Bråvalla »	3	—	—	—	—	—	1	1	—	1	6	2	20	21
14 F 14. Hallands »	1	—	—	—	—	1	—	24	—	—	—	—	2	2
15 F 15. Hälsinge »	3	—	—	—	—	—	9	24	1	1	1	1	11	2
16 F 16. Upplands »	3	1	—	5	—	—	2	8	—	2	9	3	13	10
17 F 17. Blekinge »	1	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	4	—	6
18 F 18. Södertörns »	1	—	—	—	—	—	—	12	—	—	1	8	—	4
19 F 21. Norrbottens flygbask.	—	—	—	4	—	—	3	—	—	—	4	—	3	5
Övrig personal	5	3	2	38	—	13	20	124	29	25	98	101	232	658
1 Armén	2	1	—	—	—	10	10	33	14	17	60	44	131	322
2 I. Milo	—	—	—	—	—	—	1	4	3	4	13	5	10	39
3 II. »	—	—	—	—	—	5	1	5	1	—	5	5	21	80
4 III. »	1	—	—	—	—	2	—	4	3	5	16	15	26	35
5 IV. »	—	1	—	—	—	2	5	9	5	3	10	9	36	113
6 V. »	—	—	—	—	—	1	1	5	—	1	4	5	12	12
7 VI. »	1	—	—	—	—	—	2	6	2	3	11	5	21	33
8 VII. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	5	10
9 Marinen	2	—	—	—	—	3	2	24	7	1	17	5	57	64
10 Flottans fartyg	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	1	2	11
11 Flottan i övrigt	1	—	—	—	—	2	—	13	3	1	10	—	24	18
12 Kustartilleriet	1	—	—	—	—	1	1	5	2	—	4	4	25	41
13 Skolor	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	2	—	6	4
14 Flygvapnet	1	2	2	34	—	—	8	65	8	7	17	52	44	188

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
VII	VIII. Respirationsorganens sjukdomar						IX. Digestionsorganens sjukdomar			X	XI	XII, XIII	XIV	XVI	XVII	
A 79—86 Cirkulationsorganens sjukdomar	A 87 Tonsillitis et pharyngitis acuta (472, 473)	A 88 Influenta	A 89 Lobär lunginflammation	A 90 Bronkopneumoni	A 92 Akut bronkit	A 87—97 Övriga	A 99—100 Mag- och duodenalsår	A 102 Appendicit	A 98—107 Övriga	A 108—114 Urogenitalorganens sjukdomar	A 115—120 Havandeskaps, förlossn. o. barnsängstidens sjukdomar	A 121—126 Hudens och underhudens, skelettets o. rörelseorganens sjukd.	A 127—129 Medfödda missbildningar	A 136—137 Senilitet Ofullständigt preciserade fall	AN 138—150 Skador gm yttre våld och förgiftning	Summa
9	36	10	—	—	1	70	—	2	32	2	—	13	—	—	28	209 9
1	145	13	—	—	33	280	—	7	96	10	—	37	—	—	50	745 10
—	270	8	—	4	50	2	3	7	40	6	—	35	2	—	45	512 11
3	209	2	1	3	77	74	1	1	51	6	—	25	6	4	65	569 12
2	25	2	1	—	20	25	—	—	17	1	—	8	—	—	36	145 13
1	184	—	—	3	57	49	1	1	34	5	—	17	6	4	29	424 14
50	2 055	112	3	27	218	1 936	71	60	1 143	70	—	458	3	118	1 108	8 154
1	78	1	—	1	8	190	—	3	58	3	—	18	—	2	113	487 1
1	65	—	—	2	4	110	2	—	19	4	—	15	1	9	69	330 2
4	18	—	2	—	4	186	6	3	45	8	—	32	—	—	72	412 3
—	55	—	—	1	1	115	2	6	31	—	—	6	—	—	22	283 4
1	216	17	—	7	11	11	1	3	30	1	—	24	—	13	55	430 5
4	—	3	—	—	—	136	10	1	62	8	—	36	—	1	32	321 6
—	142	—	—	—	22	16	8	5	29	2	—	40	—	—	52	392 7
—	324	55	—	2	2	15	5	2	119	7	—	30	—	4	97	715 8
4	511	6	1	—	—	3	4	4	130	4	—	22	—	—	75	816 9
1	84	—	—	6	127	5	3	1	89	8	—	12	—	2	73	448 10
8	80	6	—	3	1	258	4	6	109	3	—	50	1	28	75	669 11
—	34	—	—	—	—	203	2	3	33	1	—	9	—	—	94	383 12
5	44	3	—	1	—	99	5	1	91	7	—	29	—	—	55	395 13
1	110	—	—	2	7	2	—	3	30	—	—	12	1	7	13	318 14
7	49	—	—	—	24	22	5	7	26	1	—	43	—	—	50	287 15
7	75	3	—	1	2	141	1	3	43	8	—	25	—	20	44	429 16
—	32	3	—	1	—	173	6	4	97	2	—	30	—	—	48	416 17
2	49	15	—	—	1	148	1	2	85	2	—	10	—	14	32	387 18
4	89	—	—	—	4	103	6	3	17	1	—	15	—	18	57	336 19
208	5 115	315	10	56	487	8 810	161	108	3 453	553	36	1 299	5	654	1 533	24 151
120	2 214	138	7	30	284	4 948	95	82	1 553	217	17	705	4	334	903	12 295 1
21	334	60	5	7	55	876	26	11	231	42	4	129	—	81	154	2 115 2
13	134	38	—	1	39	770	11	8	102	21	1	75	—	27	143	1 556 3
21	502	5	—	3	7	659	10	7	253	16	3	132	1	78	147	1 951 4
25	642	28	1	12	169	1 629	25	46	565	83	6	173	—	46	278	3 921 5
6	122	—	—	—	—	369	10	3	78	9	1	51	1	34	32	757 6
28	455	7	1	7	7	488	9	4	231	43	2	117	—	61	125	1 669 7
6	25	—	—	—	7	157	4	3	43	3	—	28	2	7	24	326 8
36	753	60	2	16	77	1 284	30	8	363	90	4	163	—	217	177	3 462 9
1	42	5	2	3	2	16	2	1	15	2	—	9	—	5	11	124 10
14	261	18	—	5	10	261	10	3	86	29	3	58	—	126	37	995 11
20	293	37	—	7	36	951	14	3	198	53	1	81	—	82	110	1 970 12
1	157	—	—	1	29	56	4	1	64	6	—	15	—	4	19	375 13
39	1 356	117	1	10	120	2 477	31	18	1 247	172	15	336	1	103	378	6 849 14

Tab. 5. Antal avlidna vid försvaret år 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dödsorsak	Manskap				Övrig personal				To- talt
	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	Armén	Marinen	Flygvapnet	Summa	
Svulster (elakartade) Tumores malignae	—	1	1	2	9	1	2	12	14
Hjärnblödning	2	—	—	2	5	—	—	5	7
Hjärnhinneblödning	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Cardiosclerosis, hjärtinfarkt	—	—	—	—	5	1	2	8	8
Hjärtfel av annat slag	1	1	—	2	—	—	—	—	2
Brustet magsår	—	—	—	—	1	1	—	2	2
Infektiös njursjukdom	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Blodsjukdom	—	—	—	—	1	—	—	1	1
Drunkning	3	—	1	4	2	—	—	2	6
Trafikolycka	6	—	2	8	—	—	—	—	8
Flyghaveri	—	—	6	6	—	—	8	8	14
Olyckshändelse av annan art	2	1	—	3	2	2	—	4	7
Själv mord	3	3	1	7	1	—	2	3	10
Mord	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Summa	19	6	11	36	27	5	14	46	82

Tab. 6. Å garnisonssjukhusen vårdade militära patienter år 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna	Summa vårdade	Utskrivna					Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
				Till fortsatt krigstjänst		Till annan sjukvårdsanst.	Avlidna	Summa		
				dugliga	odugliga					
Karlsborg	1	77	78	75	—	—	2	78	1	1 195
Sollefteå	1	51	52	47	—	3	2	52	—	493
Summa	2	128	130	122	—	3	4	130	1	1 688

Tab. 7. Läkarundersökningar av den till första flygutbildning inryckande personalen 1958—1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Personal	Godkända i %		Underkända. Kassationsorsaker (Procentuellt i olika grupper)							
			1958				1959			
	1958	1959	Ögon- sjuk- domar	Öron- sjuk- domar	Övr. sjuk- domar eller lyten	Kombi- nerade sjuk- domar	Ögon- sjuk- domar	Öron- sjuk- domar	Övr. sjuk- domar eller lyten	Kombi- nerade sjuk- domar
Flygvapnet										
Aspiranter	86	78	64	14	22	—	70	6	18	6
Fältflygare	81	80	60	14	16	10	51	24	23	2
Samtliga flygförare	82	78	59	14	17	10	57	18	22	3

Tab. 8. Olycksfall i samband med flygning år 1950—1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Antal flyghaverier med dödsfall..	18	17	14	23	15	15	17	19	9	12
Antal dödsfall	25	23	17	28	18	24	28	21	11	15
Antal dödade { Officerare	9	7	7	7	6	10	5	6	4	3
{ Underofficerare	1	1	—	5	2	1	3	1	1	1
{ Manskap	15	15	10	16	10	13	20	14	6	11
Antal svårt skadade { Officerare	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—
{ Underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
{ Manskap	2	1	2	3	1	—	—	2	2	3
Antal lätt skadade { Officerare	1	—	1	6	1	2	4	2	3	1
{ Underofficerare	—	—	—	2	3	—	3	—	—	2
{ Manskap	2	6	5	5	3	—	4	2	5	6

¹ Härav en civil befattningshavare.